

erdem bayazıt

şiirler

sebeb ey, risaleler, gelecek zaman risalesi

iz yayıncılık

© İz Yayıncılık Limited Şirketi, 2015
Sertifika no: 17313

İZ YAYINCILIK: 49
sanat edebiyat dizisi: 3
ISBN: 978-975-355-020-8
13. baskı, İstanbul, 2015

Çatalçeşme Sokağı No: 27/2 Cağaloğlu 34110 İstanbul
telefon: (212) 5207210
faks: (212) 5115791
web: www.iz.com.tr
facebook:facebook.com/izyayincilik
twitter:twitter.com/izyayincilik
e-posta: bilgi@iz.com.tr

kapak: Medine Efe

Basıldığı yer: Alemdar Ofset Matbaacılık (sertifika no: 22953)
Davutpaşa Caddesi Besler İş Merkezi No: 20/29 Topkapı/İstanbul

ERDEM BAYAZIT

ŞİİRLER

sebeb ey / risaleler /
gelecek zaman risalesi

İZ YAYINCILIK

(ADİL) ERDEM BAYAZIT; 1939'da Maraş'ta doğdu. İlkokul ve Lise öğrenimini burada tamamladı. Yüksek öğrenimine 1959 yılında İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesinde başladı. Geçim zorluğu yüzünden 1961'de öğrenimini devam mecburiyeti olmayan Ankara Hukuk Fakültesine naklederek askere gitti. Askerliğini yedek subay öğretmen olarak Burdur İli, Yeşilova İlçesi, Çuvallı köyünde yaptı. Askerlik dönüşü fakülte değiştirerek yüksek öğrenimini Ankara Üniversitesi DTCF Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünde tamamladı. Ankara'da Millî Kütüphane Süreli Yayınlar Şb. Md. Yardımcılığı, K. Maraş'ta Lise Edebiyat Öğretmenliği ve İl Halk Kütüphanesi Müdürlüğü görevlerinde bulundu. İstanbul Türk Musikîsi Devlet Konservatuarı'nın kuruluşu sırasında genel sekreter olarak çalıştı. Daha sonra, Sanayi Bakanlığı İnsan Gücü Eğitim Dairesi başkan yardımcısı iken bu görevinden istifa suretiyle ayrılarak Akabe Yayınları'nın ve Mavera dergisinin yönetimini üstlendi. 1984'te Akabe A.Ş.'nin İstanbul'a taşınması kararı ile bu görevini devrederek yeniden memurluğa döndü. DPT'de sözleşmeli personel olarak çalışırken, 1987 Milletvekili seçimlerinde Anavatan Partisi'nden aday oldu. Kahramanmaraş'tan milletvekili seçildi. TBMM'nin 18. Dönem çalışmaları süresince Milli Eğitim ve Çevre Komisyonlarında görev aldı. 1991 seçimlerinde adaylığını koymadı, İstanbul'a yerleşti. Evli ve dört çocuk babası olan şair 5 Temmuz 2008'de İstanbul'da vefat etti. İlk şiir kitabı *Sebeb Ey* 1972'de Edebiyat Dergisi Yayınları (2. ve 3. baskısı Akabe Yayınları, 1979), son şiirleri *Risaleler* adı altında Akabe Yayınları arasında 1987 yılında çıktı (2. baskı 1989). Bu iki kitap bir arada *Şiirler* adı altında İz Yayıncılık tarafından 1992 yılında basıldı (4. baskı 1998). 1981'de İran, Pakistan, Afganistan ve Hindistan'ı içeren iki aylık gezi ile ilgili izlenimlerini *İpek Yolundan Afganistan'a* adı altında kitaplaştırdı (Akabe Yayınları 1982). Tok, kavgacı, destana yatkın bir üslûpta söylenmiş olan şiirlerinde ayrıca ince duyarlılıklar işlenmiştir. İslâmî ton bir "leit-motiv" halinde bütün şiirlerine yayılmıştır. Şiirleri Açı, Hamle (K. Maraş), Çıkış (Ankara), Yeni İstiklâl, Büyük Doğu, Diriliş, Edebiyat, Mavera ve Yedi İklim, Hece dergilerinde yayınlanmıştır. Son şiir kitabı, *Gelecek Zaman Risalesi*'dir (İz Yayıncılık 1998). Elinizdeki kitap bütün şiirlerini içeriyor. Aldığı Ödüller: *Risaleler; Türkiye Yazarlar Birliği 1988 Şiir Ödülü. İpek Yolundan Afganistan'a; TYB 1983 Gazetecilik Ödülü.*

Okuyucuma!
Şiir diye
Bir ömür tüketerek yazdıklarım
İki saatte okunuyor
Bundan ucuz ne olabilir
Havadan başka?

İçindekiler

BİRAZDAN GÜN DOĞACAK

Birazdan Gün Doğacak • 11
Şehrin Ölümü • 15
Ölünün Kıyıları • 21
Haber Veriyorum • 24
Kuş Sayfaları • 25
Sebeb Ey • 26
Önden Gidenler için • 29
Güneşçağ Savaşçıları • 30
Diriliş Saatı • 32
Sürüp Gelen Çağlardan • 33
Bosna'ya Yazıt • 39
Çeçenistan • 42

KARANLIK DUVARLAR

Boşluk-lu Yaşamak • 45
Karanlıkta Korkak İdamlıklar • 49
Karanlık Duvarlar • 50
Ölü Vakitleri Yaşamak İhtiyar Evlerde • 55
Ölüme Saygı • 57
Kar Altında Hüzün Denemesi • 59
Yok Gibi Yaşamak • 60
Sabah Koşusu • 62
Soluyan Deniz • 63
Deniz • 64
Dağlar • 65
Güvercinler • 66
Soru • 67
Gölgelere Dair • 68

Veda • 71
Sana, Bana Vatanıma Ülkemin İnsanlarına Dair • 72
İçimi Basan Efkâr • 84
Dünyaya Dair • 85
Kız Kulesi • 86

RİSALELER

Tabiat Risalesi • 91
Aşk Risalesi • 101
Savaş Risalesi • 117
Savaş Risalesi'ne Zeyl —Afganistan 1400— • 132
Ölüm Risalesi • 139

GELECEK ZAMAN RİSALESİ

Ekonomi Burcundan • 159
Şiir Burcundan • 165
Derviş Burcundan • 169
Düş Burcundan • 175
Hicret Burcundan • 181
Çocuk Burcundan • 182
Aşk Burcundan • 183
Sevgililer Burcundan • 194
Hayat Burcundan • 195
Şehir ve Doğa Burcundan • 196

NİDA BEYİTLERİ

O • 203
Sevmek • 204
Yalnızlık • 205
Susmak • 206
Aramak • 206
Bulmak • 207

birazdan gün doğacak

BİRAZDAN GÜN DOĞACAK

"Nuri Pakdil'e"

Beton duvarlar içinde bir çiçek açtı
Siz kahramanısınız çelik dişliler arasında
direnen insanlığın
Saçlarınız ıstırap denizinde bir tutam başak
Elleriniz kök salmış ağacıdır zamana
O inanmışlar çağının.

Zaman akar yer direnir gökyüzü kanat gerer
Siz ölümsüz çiçeği taşırsınız göğsünüzde
Karanlığın ormanında iman güneşidir gözünüz
Soluğunuz umutsuz ceylanların gözyaşına sünger.

Gün doğar rüzgâr eser bulut dolanır
Rahmet şarkısı söyler yağmurlar
Alnınız en soylu isyandır demir külçelere
Gürültü susar ses donar sevgi tohumu patlar
Sessiz bir bombadır konuşur derinlerde.

Ey bizim sabır yüklü toprağımızın kutsal ağacı
Sen bize hayatsın umutsun mezarlar kadar derin
Bizi tutan birşey varsa dirilten o sensin
Üzerinde uyuduğumuz yavru kuşların
tüy renkli sıcaklığı.

Ey damarlarımızda donan buz yüzlü heykeller
beldesinden
Yıkıntılar sonrası sarındığım şefkat anası
Ey dağları yerinden oynatan ses ey mermeri toz eden
rüzgâr
Ey âlemi donatan ışık toprağa can veren el.

Gün olur toprak uyanır ağaç uyanır uyanır böcekler
Sarı bozkır titrer çıplak dağlar yeşerir gök yıkanır kirli
dumanlardan
Su coşar deniz kabarır canlanır ölü şehirler
Yemyeşil bir rüzgâr eser yıldızlar arasından.

Şimdi siz taşıyorsunuz müjdenin kurşun yükünü
Çatlayacak yalanın çelik kabuğu
Sizin bahçenizde büyüyecek
Aşkın ve inancın güneş yüzlü çocuğu.

Güzlek, 1966

ŞEHRİN ÖLÜMÜ

giriş

Duvarlar çıkıyor önüme
Şehrin mahpus yüzlü duvarları
Hiçbir sır kalmamış ardında hiçbir duvarın
Nereye gitti diyorum benim elbisem nerede
Şehir soyunmuş diyor biri
Şehrin elbisesini çalmışlar
Bütün şehir çöküyor yüzünde bir insanın
Şehir boğuluyor içinde insanların kan gibi bir sesle
Mor bir kâbus çöküyor üstümüze
Parkta son ağaç da ölüyor intiharı hatırlatan
bir ölümle.

veda çizgisi

Kalabalık toplanıyor büyük meydanlara
—Aşka veda
İnsanlar geçiyorlar yollardan
—İnanca veda
Şehir kapanıyor içine
—Toprağa veda
Dolaşıyor bir heykelin taştan eli üstlerinde insanların
Kuşlar göç ediyorlar bulutlar göç ediyorlar
"Yüzünde son gülümseme kaybolurken çocukların"
—İnsana veda

bir gezgin adam

Bir adam belki de en çok bir rüzgârdır şimdi
Sisli yabancı gölge gibi gezgin bir rüzgâr
Şehri bir yabancı gibi dolaşıyor
Şehrin mabetleri bir bir tükeniyor
Başlıyor içinde sonsuz susuzluk
Avuçların içi terliyor.

kaos

Kirli yollar kapansın sular akmasın deniz
sığmasın kabına
Gün batmasın aydınlatsın yüzlerde
umutsuz mahkûmluğu
Makinalar çalışsın taşlar yarılsın ortalarından
Anneler ağlamasın çocuklar gülmesin
Gök çöksün toprak başkaldırsın su sussun
Ağaçlar durmasın bütün saatlar dursun
Durmasın ulu rüzgâr şehri göklere savursun.

durum

makinalar bir elin beş parmağını çarmıha geriyorlar
Akıl bir akreptir intihara hazır.

anı

Bizim ellerimiz vardı şimdi onlar nerede
Kadife gibi okşardık çocuk yüzlerini şimdi
onlar nerede
Şehirde evler olurdu sıcak odaları olurdu evlerin
Sığınacak yataklarımız olurdu bu bizim yatağımız
derdik
Bayram günleri donanırdık su gibi yumuşardı
yüreklerimiz
Camilere dolardık tüm olmaya ererdik
Biz vardık şimdi o biz nerede.

bitiş

O en öksüz köşesine sığındığımız yalnızlığın
Yalnızlığın teselli çiçekleri üstümüze
Göçen son kuşların sedef gagalarından dökülür
Şehir bir mahşer gibi içimizde ölür..

İstanbul, 1968

ÖLÜNÜN KIYILARI

"M. Akif İnan'a"

Gök boşanarak üstümüze
Bizi ıslak saçlarından geçirir karanlığın
Gece siyah bir at olur da uçar
Uykumuzun soluyan denizine.

Babalar ölümü dengede tutar
Seçerek en sağlam vakti arabasına.
Şimdi o araba uçuyorsa
Bir asya çölünü kanat yaparak
Ey üstümüze gelen
Ey çocukların gözlerinden dökülen
Ölümü konuşan damla damla
Ey beklediğimiz her an
Ey bize son sözü muştulayan
Bizi bulan şahdamarımızda
Ey sürücüleri babalarımız olan.

Bir an dudaklarıyla
Değen alnımıza masmavi
Bir güvercin kanadı gibi
Ey annelerin sesi
İçimizde savrula savrula
Yağan bir bahar yağmuru gibi
Çağırırdı oğullarını yola.

Ben işte o zaman
Saygı ile ve güvenerek
Selâmlayacağım önden gideni
Yılanlar tüylerini dökerken
Eğerken dağlar başlarını önlerine
Birinin yeşil yaprağı kutsaması gerek
Birinin akan suyu tutması
Altında durarak gökten boşananın
Sonra yükselterek sesimi konuşacağım.

Sen dur burda ey insan
Duy içinde tutuşan ormanı
Ve yakıştırmasını bil üstüne ey ademoğlu
Usta bir makasla biçilen toprağı.

Ankara, Türkocağı, 1968

HABER VERİYORUM

Altımızda kayan bu ölü şehri durdursana
Ey gücü toprak kadar eski
Ey gücü yer kadar ağır çocuk

Büyüyen elimin üstüne koy elini
Sana bir yürek vuruşu gibi belirli
Gelen zamanı haber veriyorum.

Ankara, 1967

KUŞ SAYFALARI

Bir tren atılır kurşun gibi geceye
Demir gibi gök yüklü tren karanlığın ürpertisine
girerken
Ötede kuşlar derlenir ana olurken bir gün doğumuna
Kent horozlarla uyanır sularla gerinir zamana
geçerken ezanla
Sayfalar sayfa olurken Kur'an'la.

Bir kuş yağmuru boşanır bilmediğim bir yerden
Bir boranın patladığı bir yerden

Ankara, 1966

SEBEB EY

"Fethi Gemuhluoğlu'nun aziz anısına"

Ürpertir tabiat üfleyince rüzgârı derin gök soluğu
Ulu ses dokununca çarka
Düşer ölümün gölgesi eşyaya.

Başlar eşyada hareket kurtulmak için kendinden
Daha öteye geçmek için arınmak gibi elbiseden
Yakalar ölümsüzlüğün sonsuz ipini
Sonra ses olur
Zamanın idrak incisi ses döner döner döner de
Yönelir sebebe
Sebeb ey.

Sesi damarla çizer
Mutlak sözü damarda kanla çizer
Uzar bir göz ağrısının gecesi uçsuz bir nehir gibi
Bir bebeğin ilk hecesi düşer ağzından ansızın ve bulur
Aklı yontan o sonsuz sesi bulur
Sonra toprak sıkışır sıkışır taşar da renk olur tarlada
Güneşin çarpılmış elçisi van gogh'la gelir önümüze
Portakalla yayılır karanfilde tutuşur karar kılar
denizde
Renk denizde karar kılan ebedî tarla olur

Renk başkaldırırken helezonlar çizerken ses
Som fatih su fetheder tabiatı
Döner döner döğünür eritir dağları yobaz kayaları
Daha der sığmaz kabına yönelir göğe teslim olur
Ve düşerken toprağa çağırır
Sebeb ey

Her sabah bütün bitkiler iştahlı bir çocuktur
Emer emer emerler toprak anayı
O sultan hazinesi o hep veren sonsuz cömert anayı
Yeşil hayat kırmızı hareket sarı sabır emerler
Ve beyaz îman çizer sesini
Tamamlar kavisini

Sebeb ey

Ankara, 1966

ÖNDEN GİDENLER İÇİN

"Sait Mutlu, Sabri Arslan,
Mehmet Emin Balyan,
Ahmet Yücel'in aziz hatıralarına"

Onlar gittiler
Yalnız bir yemin kaldı aramızda
Ben şimdi bu yanda
Kasılmış çıplak bir kurşun gibiyim
Namluda.

Onlar gittiler
Topraktan bir işaret taşıyarak alınlarında
Ben şimdi bu yanda
Gerilmiş bir an gibiyim
Doğumla ölüm arasına.

Onlar gittiler
Gelen zamandan bir haber gibiydiler.

Ben şimdi bu yanda
İçilmiş bir and için bekleyenim
Kurulmuş saat gibi.

Onlar gittiler
Giderken bir muştu gibiydiler.

Ankara, 1968

GÜNEŞÇAĞ SAVAŞÇILARI

Gözlerinde gök sancısı
İçlerinde okyanus uğultusu uzun mızraklarla
yararak karanlığı
Gelip dayandılar şehrin sivrilmiş tırnaklarına
Çarpık dudaklarıyla kırpılmış
saçlarıyla
Soyguna uğramış yüzleriyle
Barbar ellerin işgal ettiği sonra terk
ettiği
Harabe kadınlar
Gidip gidip gelirlerdi camekânlı
çarşıda

Bu kirazı kim yer kim satar
Hangi savaştan arta kalmış bu
çocuklar.

Sonsuz devirleri aşarak savaşçılar geldiler
Ve akşamın ipini kestiler
Gece putun üstüne devrildi put yere devrildi
Yanlış pazarlara sürülmüş yılgın uykusu şehrin
Ortasından bölündü.

Kollarını derin balkonlara dayamış bilinçleri
ustura savaşçılar
Taradılar gözleriyle ağır ağır şehrin saçlarını
Ayıkladılar bir bir bitlerini
Fosfor ellerini uzatarak balkonun uçsuz uzantısından
Yanan şehri tuttular.

Su bizim atımızdır deniz hipodrom
Nehrin yatağını öp sen ey savaşçı
Birikinti gölleri geç apartmanları geç yont kaldırımları
Bir bir ayıkla mezarları.

Güneşçağ öncüleri yolları tuttu dua erleri tuttu
Yüzleri mekke ülkesi gözleri medine çeşmesi
Elleri altınçağ mimarı.

Ankara, 1966

DİRİLİŞ SAATI

Ey bir emre hazırlanan simsiyah gecede
Karanlığı emip emip de gebe kalan
Ey her depremden sonra biraz daha doğrulan
Herkesin
Veba girmiş bir şehrin hem halkı
Hem seyircisi olduğu bir günde
Ey düştüğü yerden kalkmağa hazırlanan ülke.

Her damlası bir zafer müjdecisi
Bir posta eri gibi
Yağmur yüzümüze değince
Çıkacağız yola.

Çıkacağız yola
Hesap günü gelince
Yağmur yüzümüze değince
Güneş bir mızrak boyu yükselince.

Ankara, 1967

SÜRÜP GELEN ÇAĞLARDAN

Yeryüzü bana mescit kılındı
Ant verdim toprak şahit tutuldu
Her sabah her öğle her akşam
İkindiyle yıkanarak yatsıyla donanarak
Seslerden bir sesle fırınlanıp
Sularla polatlanan benim.

Geldim durdum önünde işte bir anıt gibi
Sıyırarak sırtımdan bir yılan giysisini.

Evet bir hançer ağacı gibi büyüyor içimde acı
Dağlardan bir dağ gibi kabaran yüreğimde.
Kargaların sırtlanlarla anlaştığı bir günde
Bir yabancı fırtınaya tutulan yapraklarım
Kudüste Mescid-i Aksada
Belki bir batı karanlığında Topkapıda
Yangına uğramışsa
Duymaz olmuşsa kulaklarım göklerin muştu sesini

Elbet kıracağım bir gün bu ihanet kelepçesini

Çün defterler açılıp hesaplar soruldukta
Yetimin hakkı soruldukta yoksulun hakkı soruldukta
Milletim omuz omuza verip
Kıyama duruldukta.

Gündüzler nasıl beklerse gecenin bitmesini
Sabırla söküyorum bu tarih gecesini.

Yüreğim usul usul vuruyor Kafkasyalım
Namludan yeni çıkmış sıcacık kurşun gibi
Dağlılar dağlar gibi ormanlar ordu gibi ağaçlar
asker gibi
Bir şimal rüzgârı değil bir Şâmil fırtınası
Tutsaklık haritası değil bir zafer coğrafyası
Can pazarında Azerbaycan'da
Bir türkü işliyor nakışını kalbimin üstüne
"Kurban olam ayına ayına yıldızına"
Bir ucundan dünyanın öbür ucuna
Kan olup dolaşan damarlarımda
Arabistanda Pakistanda Türkistanda
Şu anda
İranda
Afganistanda.

Gecelerden bir gece en kesin bir tarih gecesini
Delecek elbet yangına uğramış gözlerim
İçimde kayalaşan bu güç bu savaş birikintisi
Sağdan sola kavisler çizerek
Ak bir kağıt üstünde dolaşır gibi
Dolaşan Asyayı Afrikayı Amerikayı
Sonra bir solukta geçerek üstünden Avrupanın
Avrupanın Rusyanın.

"Yememiştir hiç kimse
Elinin emeğinden daha hayırlısını"
diyerek
Şafak gibi alınlara terle yazılmış
Hakkın mutlak ölçüsünü
Elbet benim işçilerim çekecek
Emeğin kutsal direğine.

O ışık ki düşer bir zenci yüreğine
Birden aydınlık kazanır zulma uğramış bütün yürekler
Onulmaz hint ağrısına tükenmez çin sancısına
İsyanın macarcasına ezilmenin çekoslovakcasına
Yanmanın polonyacasına direnmenin vietnamcasına
Gerillanın arapçasına
Yetişecek elbet benim müjdeci sesim.

Ey insan ey şimdilerde hep bir beklemeye duran
Duy zaman içre sürüp gelen bu sesi
Sürüp gelen çağlardan çağlara
Renk veren tarihe yeşil çağlayan
Savaşçı yüreğinden savaşçı yüreğine
Cezayirden Senegalden
Yüreğimin içine Boğaziçine
Kelimelerden bir kelime diken yeryüzüne.

Dünyanın kalbini dinle geliyor adım adım
Dallar meyvaya dursun toprak tohuma dursun
İnsan barışa dursun selâma dursun zaman
Sabır savaş zafer. Adım: MÜSLÜMAN.

Ankara, 1975

BOSNA'YA YAZIT

Biz aciz kaldık Bosna! Sen ayaktasın
Biz yani bütün insanlık
Küflenmiş uygarlıkların asalak böcekleri
Sadece mahkûmlarız önünde

Hey Bosna!
Oğulların
Kalbimizin granit duvarlarına
Hangi yazgıyı kazıyorlar

Hey Bosna!
Boynumuza taktığın hüküm
Geleceği olmayan bir ölüm mü?
Yoksa dirilişe bir önsöz mü?

Ben Bosnalı anne:
Bu sözleri simsiyah bir geceye
Katranla yazarak
Köpeklerin çene kemiklerine
Mıstırovın'ın ön dişlerine
Papazgali'nin azı dişlerine
Bütün kiliselerin günah hücrelerine
Emanet ediyorum.

Ben Bosna'lı çocuk: -Müslümanlar!
Size şarkımı emanet ediyorum.
Bir de uçsuz denizlere akan nehrin
Sularına salıverdiğim ellerimi
Bileklerinden kesilmiş.

İstanbul, 1994

ÇEÇENİSTAN

Yalnız kurt kaf dağında hangi izin üstünde
Ağaran şafaklara bu kan nerden damlıyor

Ey uykusu bombalarla bölünen bebekler
Yağan karlar üstüne bu kan nerden damlıyor

En zalim talanlarda darmadağın kadınlar
Beyaz çarşaflara bu kan nerden damlıyor

Ey toprağa tohum gibi savrulan er kişiler
Gelin duvaklarına bu kan nerden damlıyor

Ekmeğinin katığı salt özgürlük tutkusu
Fukara sofralara bu kan nerden damlıyor

Kulaklar sağır gözler kör yürekler mefluç mu
Pusmuş insanlığımıza bu kan nerden damlıyor

İstanbul, 2001

karanlık duvarlar

BOŞLUK-LU YAŞAMAK

Şimdi bütün şehir bir adama yöneldi
Adam dedimse senin benim gibi bir adam
Ama kadın değil bura önemli.
çünkü ben hiç görmedim bir kadının insanlar tarafından asıldığını / kafasını ucu ilmekli ipe uzattığını hiç duymadım / aslında görmekten öte bu duymaktan öte.

Dedim ya şimdi bütün kent bir adama yöneldi
durmuşlar bir meydanda bekleşiyorlardı / birşeyler anlatıyorlardı / biri vardı iyi ettim de şemsiyemi aldım diyordu / besbelli yağmurdan korkmuştu / öteki öğünüyordu yiyeceklerini unutmadığından ötürü / hele biri vardı bayağı kızıyordu karanlık adamların sarı idamlığı hâlâ getirmediklerine.

Sonra beklenen çağ geldi
Kalabalık uğuldadı büyüdü
Daha çok yöneldiler bir noktaya
Karanlık adamların yanında sarı idamlığa
iyi bakıyorlardı.

İdamlık bir noktayı geçiyordu belliydi
Bakıyordu ama görmüyordu. Belliydi
Ezikti inceydi gölge gibiydi
Kalabalığa bakıp bağırmıyordu
Adımlarını dar atıyordu
bana kalsa buna gitmek demezdim / gitmek istememek de demezdim / biz buna kabulleniş diyemezdik / biz bunda direniş de aramamalıydık / bu belki bir bağdı / koparılamayan / müşterek / oluşumuzun içinde.

Adamın kafasında koskoca bir güneş var diyorum ben
Adamın kafasında sultanahmedin güvercinleri
Gülhanenin ağaçları
Oturacak yerleri parkların
Sonra yedi yıl hücrede beklemek göksüz

Dostoyevskinin göğe açılan penceresi. Yaşama
tutkusu
Adamın dar adımları bunu anlamalıyız diyorum ben
Adamın göğe bakmayı unutması bu beni boğacak
Kalabalık bağırıyor / anlamıyorum
Canavar diyorlar / anlamıyorum
Niye ağlamıyor bu adam / bağıramıyor
ayaklar boşlukta / üç ayaklı terazi sallanıyor / kalabalık simit yiyor sigara içiyor / siz hiç gördünüz mü mosmor uzun ıslak paçaları korkak idamlığı insanlar gördü / ayaklarına kara kan oturmuş ben çorap sandım diyor biri.

Meydan boşalıyor caddelerde kapkara kalabalık
Yüzlerinde sezginin bozgunluğu
Demirleri kemiren parmaklar yorgun başıboş
Gözlere mermer gibi oturmuş korku
Ayaklarda boğuk bir telaş
Kör umursamaz bir sağırlık taşlarda

Üç ayaklı terazi sallanıyor boşlukta.

İstanbul, 1960

KARANLIKTA KORKAK İDAMLIKLAR

Bak sabah olmuş
Sağ elim kement gibi bak sana uzattım

Ben karanlığım korkma ben karanlığım
Sessiz sabahların korkak idamlıkları kalkın
Ben sizi mavi sabahlara sararım.

Yeni bir çağa giriyoruz bakın
En serseri bombalar ensesinde kimsesizliğin
Öcünü kusuyor önünüze
Bunalan sessizliğin.

Ey sarı benizli idamlıklar kalkın
Yeni bir çağa giriyoruz bakın.

Beyaz çarşaflarda al kanlar donarsa
Senin kanın donarsa benim kanım donarsa
Ben serin mezarlara muştular götürürüm.

İstanbul, 1960

KARANLIK DUVARLAR

I.

Önünü alamıyorum bu kör gidişlerin yollarda
Herkes bir yere gidiyor önünü alamıyorum
Çaresiz direniyorum bu dönüm noktalarında kimse
elini uzatmıyor
Bir gürültülü yaşamağa gidiyor dünya boşalan
bir deniz gibi

Bu sesler ormanında kaybolan bir çağ bu.

Nereye gitsem hep apartmanlar çıkıyor önüme
Alıp başımı duvarlara çarpıyor bu yollar
Gidip gelmelerim bu dar sokaklarda
İnsanların koşup dolduğu bu dar yapılarda
Bir kısır döngüye girmek için bütün çabalar
Biz bunun için mi geldik.

II.

Kara ağaç gibi bağlıyım katı bir çağ bu
Herşey bir makina düzenine gidiyor
—düzen diyorlar beni çağırıyorlar—
Irmak yatağına sığınıyorum sınırlı bir çağ bu
Baktığımız herşeyde bir yalan kabuğu
Bir mercek düzenine bağlanıyor gözlerimiz.

III.

Şu zaman çıkmazında alıp beni bir altmış yaşa
bağlıyorsunuz
Doğmadan ölüme yöneldik gerisi yok diyenler var
Sınırlı yıl oyunlarına inananlar var
Sizin güveniniz bir güneş düzeninde

Ben mezarların karanlık çağına dayanıyorum

Bir ağacı büyütüyorum her yerimle
Bir ağacı uyguluyorum —herşey bir ağaç düzeninde—
Yerde ve gökte ve her yerde
Dallarında ben ağacın incecik köklerinde
Boğuluyorum —bağlanıyorum—

Ben mezarların karanlık çağına dayanıyorum.

IV.

Şu dar odanın katı yalnızlığında
Ve her şeyin çıplaklığında
Durup bir pencereyi deniyorum
Gizliliğin dışına çıkıyorum
Araçların
İnsanların
Şehrin ve meydanların ve kalabalığın ve herşeyin
İçimde yalnız ve yapraksız
Bir kavak ağacı büyüyor —çıplak ve göğe doğru—
Ama küskün ama yalnız ama yapraksız ve uzun
Bir ağlama duvarı bu.

Yatak ve yorganın kuru yalnızlığında
Ve aklın dar yalnızlığında
Şehrin ve herşeyin
Ve kalabalığın yorgunluğunda
Saçların ve parmakların
Ve gözlerin ve gecenin bu bulanık çağında
Ve aynaların sığ görünümünde
Bunalıyorum.

V.

Susmanın kalesine sığınıyorum
Önümde karanlıktan duvarlar
Sırtımda insan yüklü bir gök var.

Maraş, 1959

ÖLÜ VAKİTLERİ YAŞAMAK İHTİYAR EVLERDE

Duvarları çatlak
Tavanı dökülmeğe hazır
Temelinde bitlerin karıncaların ince bacaklı böceklerin
gezindiği
İhtiyar evlerde
Zamanı çekip üstümüze
Örtüyoruz kirli ve açık yerlerimizi.

Birşey mi var
Sandık diplerinde saklanan merdiven altlarında
unutulan
Ahır köşelerine atılmış paslı çivilerine asılmış
duvarların
Nedir bizi bağlayan bütün bunlara ve geçen zamana.

Siz oturdunuz mu hiç kıldan ince uçurumlarda
Biz yatıyoruz hergün beli bükülmüş duvar diplerinde
Uykumuz ürkek ceylânlara benziyor
Bazan yorgun taylara.

Biz sessiz ve kaygan zaman üstünde
Unutmuş ve aldırmaz görünüyoruz
Gıcırtılı merdivenlerden çıkan ölümü.

Biliyoruz işliyor saat tıkır tıkır
Her yerde ve her şeyde
Sesini çizerek sonsuzluğa
Tıkırtıların kımıltıların ve uzayan ağaçların.

Maraş, 1958

ÖLÜME SAYGI

Ölüm bir melek elinde gelir
Ve öper usulca çocuk yüzleri.

Belki bir gün kurtuluruz
Karıncaların yolunu şaşırtan ince rüzgârlarla
Kaplumbağaların hasret kaldığı derin tepelerde
Çocuk gibi bakalım mavi sulara
Şehirlere bakalım insanlığımızı eskittiğimiz
Sislerden dumanlardan yollara atılan
mısır koçanlarından
Belki tutarız birgün belki kurtarır bizi

Simsiyah saralım bezlerle dağları rüzgârları
Gül bahçeleri ağlasın
Dallarda salınan çocuk salıncakları ağlasın
Kırmızı balonlar bizsiz kaybolsun gökyüzünde.

Haydi sığının şehirlere
Kabuğunuza çekilin yorganınızı çekin üstünüze
Kalsın çıplak gözleriniz dışarda
Kalsın titrek ve mavi elleriniz.

Bekleyin geliyor ölüm usulca
Usulca girer koynunuza.

Çamlıca, 1959

KAR ALTINDA HÜZÜN DENEMESİ

Dünyanın en uzun hüznü yağıyor
Yorgun ve yenilmiş insanlığımızın üstüne
Kar yağıyor ve sen gidiyorsun
Ağlar gibi yürüyerek gidiyorsun
Belki bulmaya gidiyorsun kaybettiğimiz
O insan ve tabiat çağını

Dön bana ve dinle
Kuşlar uçuşuyor içimde

Loş bir keman solosu gibi
Kuşların uçuştuğunu içimde
Dön bana ve dinle.

Karanlık denizlerin dibinde
Birtakım incilerin olduğunu
Birtakım incilere ve hatıralara
Neden bağlı olduğumuzu unutma.

Duy beni ve dinle
Denizler boğuşuyor içimde.

Unutma diyorum ama sen anla
Anlat bizim de yaşamak istediğimizi onlara.

Ankara, 1962

YOK GİBİ YAŞAMAK

Boğuk bir bakışın oluyor senin
Bir girdap derinliğinde kayboluyor gibiyim
Yok gibi yaşamak bu kalkıp kurtulmak gibi
kalabalıktan
Durma bana türkü söyle anadolu olsun
Susuz dudak gibi çatlak olsun
Karanfil gibi olsun kara çiçek gibi solgun yüzün
Durmadan akıyor kalbim ayaklarına bana
karanlık bakma
Ağıyorum bir karanlık karayel saçlarına
Çekme ülkemden nar yangını gözlerini
Beni bu kentten kurtar beni yalnız ko git beni
Arıyorum arıyorum o ilk çağ ırmaklarında sedef
ellerini

Susmam seni ürkütmesin içimde çağlar var bilmelisin
Katı bir yalnızlık bu bilmelisin
Kaçmam kendimi bulmam ben senden yoksunum iyi
bilmelisin.

Şu yalnızlık çıkmazında önümde niye sen varsın
Niye her şey bir anda kayıyor sen kayıyorsun
Kalbim niçin bu kadar yabancı sen niye yoksun
Birsam yüklü geceleri içimden atamıyorum
Niye bunları bir anda unutamıyorum

Hadi tut elimden gök gibi ölü kadar yalnızım.

Maraş, 1959

SABAH KOŞUSU

İlk güneşi duyuyoruz etimizde
Derimizde ansızın kaçak bir rüzgâr yakalıyoruz
Bir serinliyoruz bilseniz bir serinliyoruz
Her gün gidip beş vakit
Denizi öpsek yeridir.

Bir karınca durmuş yaşamayı anlatıyor
Bir dinliyor böcekler görseniz bir dinliyor
Bir çoban yıldızları sayıyor
Bir arabacı şapkasını atıyor havaya.

Sabah oluyor yalınayak koşuyoruz yeni bir çağa
Derin asfaltları duyuyoruz
Sıcaklığını duyuyoruz.
Bazan bir serinlik doluyor içimize
Ayaklarımızdan.
Göğü kapatan çatıları yıkıyoruz ellerimizle
Ve şunu iyi anlıyoruz
En iyisi yürüyerek gidilir yaşamağa.

İstanbul, 1960

SOLUYAN DENİZ

Bir çığlık düştü karanlıklardan
Issız denize

Ses beton gibi buz tutuyordu
Birtakım gölgeler gidip geliyordu
Ay ışıkları gidip geliyordu
Deniz yaralı bir tay gibi soluyordu.

Kim bizi çeken ayaklarımızdan
Suyun yumuşaklığına
Yerin katılığına
Göğün karanlığına.

Bir göz bizi denetliyor —bu muhakkak
Bir çığlık boğuluyor denizde —bunu iyi duyuyoruz
Bir ışık kesiyor karanlığı bir ustura ağzında
Bilmediğimizi anlıyoruz
Görmediğimizi seziyoruz

Yeni bir çağa çıkıyoruz saçlarımızdan.

Yenikapı, 1960

DENİZ

Denizin bir gülüşünü arıyor çocuklar ellerinde oltaları
Geçmişin günün geleceğin yükünü üstünde
Pul pul taşıyan balıkları
Denizin bir gülüşünü yakalıyor çocuklar ellerinde
oltaları.

Karaköy, 1960

DAĞLAR

Burçlarında ceylân taşıyan yücelere ey
Ayın hüzün saatı gözlerinden
Kuytu yerlerine sümbüller dökülen
Nergisler açan eteklerinde
Göklerden muştular indiren güvercinleriyle
Dorukları bembeyaz yaşmaklarıyla
Güneşe uzanan ağaçlarıyla
Zamanı hiç geçmeyecekmiş gibi donduran
Ey bir yanıyla derin sulara dayanan
Ey dağlar nerdesiniz ey.

Kim bizi senden koparan
Hangi ses çağıran bulvarlara
Dengemizi bozan intihar vitrini bulvarlara.

İstanbul, 1960

GÜVERCİNLER

Bir ağaç bir mezartaşını yutuyordu çarşıkapıda
"İçimizde kımıldanırken İstanbul"
Bir çocuk mabedlerin susamışlığını satıyordu
Sesini hatırlayamadığımız bir su testisinde
Güneş sanki günahımızdı üstümüzde.

Sonra bu güvercinler niye varlar
Bir anıyı yaşatmak için mi
Ölümsüz bir ses mi taşımak için ötelere
Avuç içlerinde camilerin.

Çarşıkapı, 1966

SORU

Artık beni parktaki ağaç bile anlamıyor
Siyah kedinizin kuyruğunda sallanan zaman
Bir zamanlar sevinçle giyindiğim
Ak bir güvercin kanadı gibi gururla giyindiğim
Temiz ve mavi giysim değil artık.

Yalnız imkânsızlığı mı anlatır bir bulut
Yağmağa hazır bekliyorsa gökyüzünde.

Erenköy, 1964

GÖLGELERE DAİR

Suların karardığı bir çağda birtakım günah yüklü gemiler harekete hazırdı / iyice biliyorum gölgeler vardı / kalın tasmaları vardı gölgelerin / ürkek sesler suları yarıyordu / bakıyorsunuz kuşlar bayağı gülüyordu / karanlık gölgeleri ürkütüyordu / onlar bağlı olmayı hoş görüyorlardı / korkarken ölümü düşünüyorlardı muhakkak.

Kafaları kalındı belliydi
Gözleri kalındı belliydi
Kulakları kalındı belliydi

Aslında kafalarının kalın olması / gözlerinin kalın olması önemliydi onlar için / incelik dedin mi kötülük geliyordu akıllarına.

Onlar bir gemiye bindiler
—ben ona günah yüklü gemi dedim
Onlar oturup tasmalarından ötürü gönendiler
—ben onlara gölge dedim

Halbuki bana bakıp yadsıyorlardı / benim onları tasmalarından ötürü küçük gördüğüm belliydi / benim onları başında ve sonunda sevdiğim belliydi / ama anlaşamadığımız muhakkaktı.

İşte ben bu noktada durdum
Denize baktım iyi dedim
Korkulu dağlara baktım iyi dedim.
Doğrusu hep doğaya bakıp iyi diyordum.

Ama gölgeler giysilerle ilgileniyorlardı / utanıyordum
Hep araçlardan söz ediyorlardı / ben utanıyordum

Sonra bir çağ geldi / baktım kafamda karıncalar vardı / sonra yapılardan yollardan bıkmıştım / kirli sokaklar beni ürkütüyordu / kötü meydanlarda boğuluyordum / suları borulara almalarına kızıyordum / hele hele hep düğmelere basıp yaşamalarına çok çok içerlemiştim / sonra kalkıp afrikaya gittim / ohh afrikaya.

Maraş, 1958

VEDA

Bu şehirden gidiyorum
Gözleri kör olmuş kırlangıçlar gibi
Gururu yıkılmış soy atlar gibi
Bu şehirden gidiyorum

İnsanlar taş gibi bana yabancı
Ağaçlar bensiz hüküm giyecek bulvarlarda
Bir tambur bir yalnızlığı anlatıyorsa
O ışıksız pencereden
Ben onu duymuyor gibiyim
Bir ağaç ölüyorsa kapınızın önünde
Ben onu bile duymuyor gibiyim.

Bu şehirden gidiyorum
Gömerek geceyi içime
Sabahın hüznünü beklemeden
Gidiyorum bu şehirden.

İstanbul, 1963

SANA, BANA, VATANIMA, ÜLKEMİN İNSANLARINA DAİR

"Telgrafın tellerini kurşunlamalı"
Öyle değildi bu türkü bilirim
Bir de içime
—Her istasyonda duran sonra tekrar yürüyen—
Bir posta katarı gibi simsiyah dumanlar dökerek
Bazan gelmesi beklenen bazan ansızın çıkagelen
Haberler bilirim mektuplar bilirim.

Gamdan dağlar kurmalıyım
Kayaları kelimeler olan
Kırk ikindi saymalıyım
Kırk gün hüzün boşaltan omuzlarıma saçlarıma
Saçlarının akışını anar anmaz omuzlarından
Baştan ayağa ıslanmalıyım
Gam dağlarına çıkıp naralar atmalıyım.

İçimde kaynayan bir mahşer var
Bu mahşer bir de annelerin kalbinde kaynar
Çünkü onlar yün örerken pencere önlerinde
Ya da çamaşır sererken bahçelerde
Alıverirler kara haberini ansızın
Okul dönüşü bir trafik kazasında
Can veren oğullarının.

Bir de gencecik âşıkların yüreklerini bilirim
Bir dolmuşta yorgun şoförler için bestelenmiş
Bir şarkıdan bir kelime düşüverince içlerine
Karanlık sokaklarına dalarak şehirlerin
Beton apartmanların sağır duvarlarını yumruklayan
Ya da melâl denizi parkların ıssız yerlerinde
Örneğin hind okyanusu gibi derin
İsyânın kapkara sularına dalan.

Nice akşamlar bilirim ki
Karanlığını
Bir millet hastanesinde
Dokuz kişilik kadınlar koğuşu koridorunda
Başını kalorifer borularına gömmüş
Beyaz giysilerinden uykular dökülen tabiblerden
Haber sormaya korkan
Genç kızların yüreğinden almıştır.

Bir de baharlar bilirim
Apartman odalarında büyüyen çocukların bilmediği
bilemeyeceği
Anadolu bozkırlarında
İstanbuldan çıkıp diyarbekire doğru
Tekerleri
Yamalı asfaltları bir ağustos susuzluğu ile içen
Cesur otobüs pencerelerinden
Bilinçsiz bir baş kayması ile görülen
Evrensel kadınların iki büklüm çapa yaptıkları
tarla kenarlarında
Çıplak ayakları yumuşak topraklara batmış
ırgat çocuklarının
Bir ellerinde bayat bir ekmeği kemirirken
Diğer ellerinde sarkan yemyeşil bir soğanla gelen.

Yazlar bilirim memleketime özgü
Yiğit köy delikanlılarının
İncir çekirdeği meselelerde birbirlerini kurşunladıkları
Birinin ölü dudaklarından sızan kan daha kurumadan
Üstüne cehennem güneşlerde göğermiş mor sinekler
konup kalkan
Diğeri kan ter içinde yayla yollarında
Mavzerinin demirini alnına dayamış
Yüreği susuzluktan bunalan
İçinden mahpushane çeşmeleri akan
Ansızın parlayan keklikleri jandarma baskını sanıp
Apansız silahına davranan
Nice delikanlıların figüranlık yaptığı
Yazlar bilirim memleketime özgü.

Güzler bilirim ülkeme dair
Karşılıksız kalmış bir sevda gibi gelir
Kalakalmış bir kıyıda melûl ve tenha
Kalbim gibi
Kaybolmuş daracık ceplerinde elleri
Titreyen kenar mahalle çocukları
Bir sıcak somun için yalın kat bir don için
Dökülürler bulvarlara yapraklar gibi.

Kadınlar bilirim ülkeme ait
Yürekleri akdeniz gibi geniş, soluğu afrika gibi sıcak
Göğüsleri çukurova gibi münbit
Dağ gibi otururlar evlerinde
Limanlar gemileri nasıl beklerse
Öyle beklerler erkeklerini
Yaslandın mı çınar gibidir onlar sardın mı umut gibi.

İsyan şiirleri bilirim sonra
Kelimeler ki tank gibi geçer adamın yüreğinden
Harfler harb düzeni almıştır mısralarda
Kimi bir vurguncuyu gece rüyasında yakalamıştır
Kimi bir soygun sofrasında ışıklı salonlarda
Hırsızın gırtlağına tıkanmıştır.

Müslüman yürekler bilirim daha
Kızdı mı cehennem kesilir sevdi mi cennet
Eller bilirim haşin hoyrat mert
Alınlar görmüşüm ki vatanımın coğrafyasıdır
Her kırışığı sorulacak bir hesabı
Her çizgisi tarihten bir yaprağı anlatır.

Bütün bunların üstüne
Hepsinin üstüne sevda sözleri söylemeliyim
Vatanım milletim tüm insanlar kardeşlerim
Sonra sen gelmelisin dilimin ucuna adın gelmeli
Adın kurtuluştur ama söylememeliyim
Can kuşum umudum canım sevgilim.

Bülbülderesi, 1971

İÇİMİ BASAN EFKAR

İçimin vadilerinde kış kıyamet
Rüzgârlar biteviye
Yavrusunu yitiren kurdu seslendiriyor
Ve ay her gece
Gümüşî bir yalnızlığı anlatmak için
Doğuyor sanki öylece.

İçimin dağlarında askerler
Sırtlarını kayalara vermişler
Beklemekteler
Yaptıkları pusatlarını elden geçirmek sadece
Bir de aradabir
Ellerini alınlarına götürerek
Ufku gözetlemek.

İçimin dağlarını duman basmış
Ağaçların dalları bir o yana bir bu yana
Ve yapraklar ve kuşlar birbirine karışmış
Savruluyorlar gökyüzüne
Ve onlara ve hareket eden herşeye inat
Sonbaharla birlikte efkâr
Demir atmış içimin derinliklerine

Tuzla, Kasım 1995

DÜNYAYA DAİR

Bir otel odası kadar bana aitsin
Bir mağara gibi hiç kimseye
Herkese bir deniz gibi
Biliyorum sadece bir emanetsin.

Bir şarkı gibisin dünya!
Çoğu zaman hüzün makamında
Coşkulu bazan da
Kimi zaman bir öğle vakti gibi
Sıkıntılı ve sabit

Geçen zamanlar bitmeyen bir beste
Tarih bir nakarat sanki.

Ben herhangi bir savaşta herhangi bir asker
olsam da herhangi bir asker
Benim de payıma düştü
Biraz mavi biraz ümit.

Güneş bir kez daha batarken sulara
Bıkmadan bir kez daha
Biriken kızıllıkta biraz da
Benim kanımdan katkı var.

İstanbul, 1993

KIZ KULESİ

Biricikliğin burcunda bir lamba
Müebbede mahkum bir kızlık
Hasret duvarına hapsolmuş bir annelik
Yalnızlığın somut bir simgesi
Gibi mi oluşmuş bu sadelik?

Gücünü alıp yasalardan
Cengiz Han'ın çadırından
Çıkıp gelen ta Çin Seddi'nden
Başında mücevher dolu bir sele
On yedisinde bir cariye
Den kalma bir ünlem mi bu kule?
Konuvermiş suların üstüne.

Üsküdar açmış feracesini
Bir başka âlemin operasından bir arya gibi
Kıyılardan yamaçlardan
Avaz avaz fışkıran mor pembe bir bahar var
Bir de çığlık çığlığa savrulan
Bembeyaz martılar!

Bir Ukraynalı iri iri açmış gözlerini
Seyrediyor süzülen bir şilebin güvertesinden
Boğaziçi'ni
Kayıyor ard arda köşkler yalılar
Kayıyor Mihrimah, Valide, Şemsipaşa, Ayazma
Odesa limanına kayıtlı bir gemide bir tayfa:
Sığınmış ceplerine yoksul elleri
İndiriyor içine bir bir o narin minareleri!

Boğazda tıkanan bir lokma gibi bir anda:
Kız kulesi!

– İmdat!

Ne Ukraynalı tayfa ne de kimsecikler duyuyor bu sesi
Bir yanıt veren olmadı bu güne kadar
İnliyor kız kulesi!

Kozyatağı, 2004

risaleler

TABİAT RİSALESİ

İşte hazırlanıyoruz
Ayın ondördü gibi tepelerin ardından
Görünmek için değil yalnızca
Hatta hiçbir zaman görünmek için değil
Dağıtmak için sadece
Babalar nasıl götürürlerse bir sepet içinde
Bir ömür tüketilerek kazanılan ekmeği katığı
Anne eş çocuklar evlatlıklar
Paylarına düşen kadar adlarına yazılan kadar
Nasipleri kadar ortaktırlar
Yani babalar da ay gibidir
Bazan biri ikisi bazan ondördü.

Bir tünelden mi geçiyorsun kalbim
Uçsuz mağaralarda damıtarak yalnızlığını
Hayatı yorumlamak değil yaptığımız
Sürekli bir hüzün yağmurunda ıslanmak belki
Dağlar dağların üstünde tepeler ve tepelerin
üstünde ben
Ayın ondördü ay bir anne sanki
Ayışığını emiyoruz tabiatla beraber
Birlikte bir gece dokunuyor üstümüzde
Gece dedimse kastettiğim yaşamak sadece
Yaşamak aşkı ıstırabı vefayı isyanı.

Emerek ayışığını nasıl da büyüyorsun ey kalbim
Bir tarafın şehirler şehirler şehirler
Mekanik bir çizgide tükenen insanlar
Bir tarafın çöl
Çölde birbirini boğazlayan aç çıplak insanlar
Bir yüzün asya ey kalbim bir yüzün afrika
Öbür yanın avrupa amerika
Saatler nasıl yorulmazlarsa işlemekten
Sen de yorulmuyorsun ey kalbim büyümekten.

Çıkıp dağlara yaylalara
Susmak istersin
Ama yalnızca susar gibi görünürsün
Derviş olamadın
Ama başıboş da kalmadın

Ey durup durup dalgalanan kalbim
Yorulup yorulup durulduğun gün
Gerçek yorumu bulabilirsin.

Yerden göğe doğru akan incecik ırmakları
Kendime mahsus bir tarzda dinlerdim ağaç
bedenlerinde
O çınar o cami çınarlı cami suyun tadına vardığımız
şadırvan
Gençlik anıları hayatımızdan bir parça olarak kalmış
sokaklar
Nasıl da duyardık
Damarlarımızdan akan kanın
Şelâleler yaparak
Sağa sola saparak
Aktığını

Sonra ağaç gövdelerinden
Dal uçlarına doğru
Gürül gürül akan bahar özsularını.

Biz gene dağlara dönelim
Yalnızlığın katmer katmer bir gül gibi
Patladığı evreni doldurduğu
Mutluluğu coşkuyu sahip olunmuşluğu
Şahdamarımızda duyarak
Bir tür uçmağı yaşadığımız
Kırmızı sarı siyah arıları izleyerek
Bir günde bitiveren çiçekleri ayağımızın ucunda
Ansızın farkederek
Yaşamanın çılgınlığını değil ama
Hayatın o uçsuz bucaksız işleyişini
Mezarlardan öte o sonsuz derinliğini
Bir yıldız gibi kayarak karanlıklarda
Bir mızrağın akması gibi hissettiğimiz
Yüzyıllık ağaçların toprağı sarması gibi
O ağaçları incecik ağır çoğul böceklerin oyması gibi
Bir daha güçle duyarak idrak ederek hayatı
Sonra bir anda boşanan yağmur
Ey gök ne kadar gürültün varsa içimize boşalt
çünkü
Belki ancak ihtimal ki sen dindirirsin
Bir kurşunun ete saplanması gibi
Yüreğimize saplanan bu acıyı.

Bir gün ovaya inmiştik
Kadınlar erkekler ve çocuklar
Hazirandan temmuzdan ve ağustostan biçilmiş
Kalın katmerli elbiseler giymişlerdi
Güneşle sarınmış sarmalanmışlardı
Yani derilerine karışmıştı elbiseleri
Elleri ölü değildi ama ölü gibiydi
Buğday başakları diriydi pamuk kozaları diriydi
Sarısıcak yazıda uçsuz tarlalarda
Kadınlar erkekler çocuklar
Okyanus ortasında çalkalanan gemi gibiydi.

Biz gene dağlara dönelim
Ve bir dağ akşamına başlamadan önce
Göğün kızıl kuşağı bağlanması gerek
Duyulur duyulmaz bir top sesiyle
Büyük kalaylı bakır taslara
O bakır taslarda berrak sulara
Erişince oruçlu dudaklarımız
Artık kana kana uzanmak gerek cennet tadlarına
Hamd ile şükr ile ve acele ile
Artık sabır bendinden boşanmış bir nehir gibidir
Meydana salıverilmiş koşu atları gibi
Uçabiliriz uzanabiliriz aziz nimetlere
Namazdan sonra evrensel sigaralara yaslanarak
Nefes nefes içimize çekebiliriz
Dağları o dağların tepelerini derelerini ve
en kuytu yerlerini.

Karanlık
Sanki topraktan fışkıran
Göğe ağan bir orman
Ta uzaktan derinden bir kuyudan gelir gibi
Bir sönüp bir yanar gibi ipildeyen bu ışıklar
Sanki içimiz bir kuyu bu kuyuya bir taş düşer gibi
Umut gibi korku gibi kaybolmak gibi
Sanki yalnızlığın bir türevi simgesi
Ta uzaklardan tepelerden bayırlardan
yankılana yankılana
Gelen bir çan sesi
Çobanların içine korkuyu damıtan koyun çanlarının
sesi.

Sonra yıldızlar lacivert ipek atlas bir yorganın
Evrensel bir yorganın sırma işi motifleri
Kopkoyu bir geceye sımsıkı bürünerek
Ürpertiler içinde soluyan tabiat
Birden her yerde her şeyde içimizde kımıldayan
Yürek vuruşlarıyla beliren zikir
Yeri ve göğü ve damarlarımızı dolduran
Ondan başka her şey yok olan yalan olan
Rahman
Ve Rahim olan.

Önce bir övgü ile geçiliyordu sabaha
Evrenin efendisi için açıyordu güller
bir sabah selâsında
Hüseynî makamında söylenen bir selâda ve bizzat
sonbahar bahçelerinde
Çam dalları arasından sızan rüzgârın soluğu
Sürekli zikir üzre pınarın sesi
Ve sonra ezana geçilmişti
O dağların üzerinde özgürlük meş'alesi gibi
seyrettiğimiz
Bir kurtuluş kandili gibi idrak ettiğimiz
Tan yıldızı da doğmuştu
Bir dirilişi muştulayan horozlar
Kuzular kuşlar böcekler acıkan ve acıkmayan diğer
yaratıklar
Doğan güne gülümseyen çocuklar
Ve sonra
Hepsini kuşatan
Ve kıyama duran
Kalbim
"Tabiatın içinde tabiatla birlikte."

Güzlek, Ekim, 1977

AŞK RİSALESİ

Dirilmek yeniden
Yerin uyanması gibi kımıldaması gibi toprağın
Bulutları yarması gibi gün ışığının
Yağmurun ansızın boşanması
Binlerce kuşun bir anda parlaması havalanması
Erimesi gibi karların ve buzulların
Patlaması gibi dal uçlarında tomurcukların

Dirilmek yeniden
Yüz yıl süren bir berzahtan geçmişiz gibi
Kandan kinden öfkeden
Üstümüze bir sağnak boşanmış gibi
Sürekli lekelendiğimiz çözülmeye terkedildiğimiz
Bir bataktan çıkar gibi.

Yürürken otururken yatarken
Hep çürümek durumunda kalmış
Duyduklarımızdan dolayı kulaklarımız
Gördüklerimizden ötürü gözlerimiz
Dokunduklarımız için ellerimiz.

Belli bir bozgun yaşamışız
Her şeye ölüm dadanmış sanki
Kadınlar ki anne olmamak için direniyorlar
Erkekler ki savaşmayı tümden unutmuşlar
Çocuklar zaten hiç çocuk olmuyorlar
Çocukluk kalkmış dünyadan gibi
Her çocuk antik çağ filozoflarından bir kalıntı sanki.

Aşkın son saltanatını yaşamak için mi ey kalbim
Ruhun serüvenine bir kale olmak için mi
Bu başkaldırma kanatlanma.

Durmadan geçiyordu o zamanlar
Üstümüzden tanklar toplar binler tonluk arabalar
Boğuk bir ses madenî bir böğürme
Bir metropol devinin içimizi titreten iniltisi
Ta uzaklarda şehirlerin üstünde kımıldayan
Bir korkunun yüreğimizde biriken tedirginliği
Bir sam yeli gibi bedenimizi yüzümüzü saçlarımızı
Yalayarak
Çekiyordu bizi ve herkesi.

Ama sen uzaklardaydın ey kalbim
Uzaklardaydın sevdiğim uzaklardaydı
Ayın ve yıldızların çağlayarak
Berrak şelâleler yaparak
Coşku içinde aktığı
Bir yerlerdeydi.

Hani bir gün bir çobana rastlamıştık
Kavalıyla bir sümbülü emziriyordu
Adı ferhat mıydı neydi
Koyunların kuşların böceklerin ve çiçeklerin
Sadakatten mest oldukları
Herbirinin gözlerinde
Kaybolur gibi kayar gibi
Dalıp gittiğimiz o saadet evreni
Kayaların yüzlerinden okuduğumuz o ebedî bilinç
Bizi çekip almıştı kılcal damarlarımızdan.

Yaslan göğsüme sevdiğim
Benim gönlüm gök gibidir açık deniz gibidir
Pas tutmaz benim içim yeryüzü gibidir toprak gibidir
Sen ki bulut gibisin
Ay gibisin güneş gibi bazan.

Usul usul inen
Yağmur tıpırtılarını
Dinler gibi
Dalıp gitmiştik
Sen konuşuyordun
İpil ipil yağan bir yağmur gibi konuşuyordun
Onlar ki konuklarımızdı
Adları keremdi yusuftu kaystı
Hepsi de ezelden tanıdıktı dosttu.

(Ara çağrı)

Sen bir taze haber gibi gelmiştin unutmadım
Her gelişin bir taze haberdi unutmadım

Aşktı alıpverilen altın bir vakitti yaşadığımız
Bir muştuyu algılamanın sürekli gerilimiydi sanki
unutmadım

Can oynanırdı evlerde yollarda meydanlarda
Can alınıp can verilirdi hiç unutmadım

Sen uyurdun uykun bir tepeden seyredilen uçsuz
bir vadi
Kıyısından seyredilen bir denizdi sanki unutmadım

Ah sevgili! Hayat görünürdü kapından, bir çırpınış
yüreklerimizde
Sen evinden çıktığında güneşler doğardı içimizde
unutmadım

Toprağa düşen tohum onda gizlenen renk şekil koku
Senin için biçimlenirdi renklenirdi kokardı senin için
unutmadım

Ebedî masum çocuklar zamanın solmayan çiçekleri
İstemişlerdi de ezan okumuştu Bilâl bir sabah
unutmadım

O dirildi o dirildi diye birden çalkalanan sokaklar
Ölüm ki sonsuza açılan bir kapıydı hiç unutmadım

Ey aşk ey dirilik soluğu ey evrenin hareket kaynağı
Nasıl unuturum nasıl unuturum hiç unutmadım.

Haydi gel sevgilim
Uzanalım toprağın altına
Çiçekler mayalansın göğsümüzde
Bu akıp giden bu kör gidip yol giden
Kalabalıkları bu insanları
Ezen çiçekleri, bir kere bile farkına varmayan
Dökülen bu yıldızları yağmur birikintilerine
Çiğneyerek geçen bu adamları ve kadınları
Uyarmak için bir an durdurmak için
Bu bizi terkeden, bacaları öksüz ve boynu bükük
Bırakıp giden leylekleri o güzelim hacı leylekleri
İçimizde sonsuzluk kavislerinden izlerini taşıdığımız
Ama şimdi kendimizi zorlasak da
Anımsayamadığımız tasarlayamadığımız
o kırlangıçları
Ah tekrar dönülebilir mi yaşayabilir miyiz
Uzansak yerin altına ve toprak olsak.

Haydi gel sevgilim
Bir daha deneyelim
Bir kere daha kesmek için yolunu kalabalıkların
Yüreğimizden gönlümüzün derinliğinden
Vermek hep vermek için
Çünkü dağıttıkça çoğalır bizim zenginliğimiz
Aşkın bir adı da berekettir
En iyi anlatandır o
Hırada bir mağarada
Gözden dökületi
Gönülden geçeni.

Ah hep o kelimeyi bulmak için bütün bu
Çabalarım
Seni çağıracak olan.

Nasıl da unuttuk
Oysa daha anar anmaz adını
Ansızın patlayan bahara bir pencere açmışız gibi
Kış ortasında çıkıveren güneş gibi
Birden sıyrılıverip bulutlardan
Üryan görülen can gibi
Doldururdun içimizi
Ve eviçlerimizi.

Ah oruçlu bir ağustos vaktinde
Bir kayanın dibinden kaynayan
Soğuk ve berrak sulara
Uzanıp kana kana
Avuç avuç alıp
Yüzümüzde içimizde
Duyduğumuz
Gibi
Aşk.

Ah bir yalnızlık vaktinde
Herkesle birlikte olduğumuz
Gene de yalnız olduğumuz
Bir parkta
Ta uzaklardan gelir gibi
Bir tamburdan bir ezginin
Bizi bizden ve her şeyden
Alıp götürdüğü gibi
Aşk.

Haydi gel sevgilim gene arayalım
Makam-ı İbrahimde rastlanan ayak izlerini
Dedesinin elinden tutup Kubays dağına götürdüğü
Yüzüsuyu hürmetine yağmur istediği
Yeryüzünün bereketlenip çiçeklerle bezendiği
Develerin coşarak çöllerde
Ayak sesleriyle şiirler bestelediği
O vakitleri.

Haydi gel bir daha bir daha
Arayalım
Herkesin ve her şeyin uykuya vardığı
Bir vakitte
Gürül gürül
Bardaktan boşanır gibi
Yeryüzünü ve gökyüzünü
Dünyanın bu yüzünü ve öbür yüzünü
Geceyi ve gündüzü
Dolduran
Yüreğimizi kuşatan
O kitaptan
Okunanı.

Yaşamak, avını gözleyen
Sessiz gergin
Soluk soluğa
Bir atmaca
Sağ elimin
Parmakları ucunda.

Ve ölüm
Bir güvercin
Beyaz
Süzülen masmavi gökten
Berrak sulara.

Bir yıldız kayıyor kayıyor kayıyor
Bir dal uzuyor uzuyor
Bir gül kanıyor bir seher vaktinde
Yanıyor bir ateş için için
İçimde içimin de içinde
Bir ezgi dönüyor dönüyor dönüyor
Bir ney eriyor dudaklarımda

Aşkın bir adı da yorulmamaktır.

Ankara, 1979

SAVAŞ RİSALESİ

"1400'üncü yıla armağan"

Güneşin
Mızrakların ucuna takılıp
kaldığı
bir vakitte
Diriliş erlerinin yüreklerinden
yayılan
Bir depremle
Sarsılıyordu arz.
Gerilmişti altımızda atlarımız
Fırlayıp kopacakmış gibi
baldırlarından
kasları
Ve tarıyordu bir projektör gibi
bakışları
üç kıtayı

Yeni bir vakte eriyordu yürekler
Yayılıyordu o muştu
o coşku
o haber.

Bir gelen var
Emin haberciden
Emin olana
Ondan da Sıddîk olana ve sadık olanlara
Sohbete erip
halkada duranlara
yürekten yüreğe
yol bulanlara.
Bir gelen var
Bütün kıtalarda beklenmekte
olana
ayarlanmış
kulaklar
İlkin çobanlar duyuyorlar
Sonra ağaçlar
kurtlar
kuşlar
Çünkü onlar bilirler dinlemeyi
Onların elindedir toprağın nabzı
İlk onlar sezerler yeni olanı
Rüzgârlarla geleni
Bulutlardan ineni.

*

Bir dağın tepesinde
Yeni doğan bir ay gibi
Veysel Karânî
Evreni
Kuşatan bir yay
Gibi
Açılmıştı
Kolları.

Selman
Bir şehrin kapısında
Bir kapının
Arkasında.

*

(Ey savaşmakla emrolunanlar
Yürekleri Kevser Suyu ile yıkananlar
Alacakaranlıkta bir seher vaktinde
Ayrılırken yurtlarından
yuvalarından

Bahçe köşelerinde kapı önlerinde sofalarda
odalarda
Bir bir çıkıp gelen yolumuzu kesip duran anılar
Yatak odamızın penceresinden
Uyandığımızda ilk görülen o tepe
O tepede o kayanın değişmeyen konumu
Güneşi bir muştu gibi her gün yeniden
Doğuran o dağ
elveda
Kadınlarımızın kirpiklerinde sıralanan
Adanmışlık ve bağlılık yazıları
elveda
Çocuklarımızın göğsümüze
yüzümüze
saçlarımıza
Sokulan alınları titreyen dudakları
kaçamak bakışları
Cennetten bir koku ölümsüzlükten bir pay olarak
Çektiğimiz ciğerlerimize
İnen yüreklerimize
Damla damla
Elveda.)

*

O ki meydanın ortasına durmuştu
Elini kılıcının kabzasına koymuştu.
Dedi savaşçı:
"Ben gidiyorum
Hicret ediyorum.
Varsa ağlatmak isteyen anasını
Dul koymak isteyen karısını
Ve istiyorsa çocukları yetim kalsın
Arkamdan gelsin."

*

Yeryüzü yeni bir güne hazırlanıyordu
Zaman devrini henüz tamamlıyordu.
O konuştu:
"Ey eti etimden olan
Bu dünyada ve öbür dünyada
Kardeşim olan!
Bu gece yatağımda
sen yatacaksın
bana vekillik
yapacaksın.
Biz gidiyoruz
Hicret ediyoruz.
Sen sonra geleceksin
Ama önce emânetleri
sahiplerine
vereceksin."

*

Sonra o dağda
Maveranın kapısı olan
Bir mağara
Orada ikisi
O ve
İkinin ikincisi

Sonra çöl:
Çölde tepeler..
Çölde develer..
Çölde geceler
Ve çöle serpilen
Mucizeler.

Medîne'de bekleyenler var
Damların üstünde, yollarda
çocuklar
kadınlar

Elleri alınlarında, gözleri ufukta
delikanlılar
ihtiyarlar..

Dediler: "Veda Tepeleri üstünden
Üzerimize ayın ondördü doğdu
Şükürler olsun, şükürler olsun
Bize vâcip oldu, şükretmek
Şükürler olsun..."

*

(Ben sıcak savaşlara girmedim daha
Kılıçların çeliğine
Su katmadı gözyaşlarım
Ama
Savaş için geldim
Bu bilinçle bilendim
Bildim bileli kendimi
Hep düşlerimde yaşadım Bedir'i)

Kardeşin biri bir safta
Öbür safta diğeri
Bir yanda
Baba.
Oğul
Bir yanda.

Ve toprak gibi güçlü bir ana
Yedi erkek doğuran
Yedisini birlikte
Bedr'e yollayan
Ey Afra kadın!
Kalacak adın
Bu dünyada
Kadınlar er kişiler doğurdukça.

*

Mutlaka bir sınav olacaktı
Çünkü Sünnetullahtı.
Uhut'ta savaş vardı
Bu savaş bir imtihandı
Gerçi her savaş bir imtihandı
Tüm yaşam bir imtihandı
Ama
Uhut
İmtihan içinde bir imtihandı.

O demişti: Savunmak da
Savaşlardan
Bir savaştır.
Savaşçılar demişti: Bu gün o gündür
Düşmanı cepheden vurmak
Nasipse eğer
Cennet kapılarına varmak
Kevserle kanmak
İsteriz.
O dedi: Mübarek olsun savaşınız
Sabrederseniz eğer
Sizindir zafer

Savaşçılar uçmağa varmış gibi
Şehitlik umuduyla sarhoş gibi.

Muaz dedi: Eyvahlar olsun siz ne yaptınız?
Hudayr dedi: O'nun reyine karşı reyde mi
bulundunuz?
Savaşçıların içinde bir tel titremişti
Başlarını önlerine eğdiler
O'nun kapısına döndüler
O zırhını kuşanmıştı
Hikmetlerden bir hikmet daha
Noktalanmıştı.
Öyleyse ey ümmet
Ey kurtulmuş millet
Kutlu olsun şûranız
Kutlu olsun savaşınız.

*

—Feda olsun sana
Anam
Babam
At yâ Sa'd!

Ey ok atan
Ey hayata coşkunluk katan
Kutlu olsun savaşın

Konuşan O'ydu:
—Bu kılıcın hakkını kim verir
—Nedir o kılıcın hakkı yâ Resulallah
—Düşmanın yüzünde parçalanmaktır
—Öyleyse o iş bana haktır
dedi savaşçı.
Kılıcı eline aldı
Koltukları kabardı
Ve yürüdü meydana
Salına salına.

— Bu yürüyüşü sevmez Allah
dedi Resûlullah
Ama bu hal müstesna
O gün içinceye dek şehitlik şerbetini
Savaşçı
Döne döne
Savaştı.

Müşriklerin çarpılmış suratları
Altlarında talihsiz atları
Çarparak çeliğin ışıklı yalımına
Paralandılar
Parçalandılar.

*

Uhut'tan
Koşup gelen
Birkaç müslüman:
Eyvahlar olsun, eyvahlar olsun
Yeryüzü Efendisini kaybetti
eyvahlar
olsun!

Sümeyra kadın ekmek yapıyordu
Elleri sakindi
Gözleri dalıp gidiyordu
Sanki maverayı seyrediyordu.
İçinde bir mahşer kaynıyordu.
Yüreğinde Uhut dalgalanıyordu.

Apansız sıçradı
Çocukların göz nuru gençlerin yürek aydınlığı
İhtiyarların dilde duası gönülde umudu
Evrenin Efendisine ne olmuştu
O'na bir hâl mi olmuştu.
Sıçradı kalktı Sümeyra Kadın
Başörtüsü havada dalgalanıyordu
Unlar toprağa saçıldı, küller hamura karıştı
Medîne sokakları hızla kayıyordu
evler bir bir tükeniyordu
Sümeyra kadın bendinden boşanmıştı
bağrını döğüyordu.

Sonra Uhut göründü
Sonra mü'minlerden bir kalabalık gördü
Koştu yanlarına erişti

—Resulullah nerede?
Dediler:
—Ey Sümeyra başın sağ olsun
Bilmiyoruz Resulullah nerede
Ama
Bu gömdüğümüz kardeşindir,
Allah katında
Şehittir.

Sümeyra dedi:
—Allah Rahîmdir
Ona bu rütbe
Mübarek olsun.
Ama ben Resulullahı soruyorum.
Sümeyra seyirtti
Gitti gitti
Yeniden bir topluluk gördü
Durmayıp sordu:
—Resulullah nerede?
Dedi mü'minler:
—Bilmiyoruz. Ama gömdüğümüz erkeğindir
Muradına erendir
Elbisesiyle gömülendir.

Dedi Sümeyra:
—Hamd olsun, ona şehitlik kutlu olsun
Ama bir haber verin
Resulullah nerede?

Sonra gördü O'nu
—Hamd olsun
Dostlarını gördü
—Hamd olsun
Buluştular
Görüştüler
Biliştiler mü'minler
—Hamd olsun.

Yaratana Hamd olsun
Yaratıp imtihan edene
İmtihandan geçirip zafere erdirene
Bilinçleri bileyip sabırlar verene
Rahman olana
Rahîm olana
Muîn olana
Hamd olsun.

Ankara, 1979

SAVAŞ RİSALESİ'NE ZEYL

AFGANİSTAN 1400

Haydi kalk savaşçı
Madem mesafeler girmiş Afgan cephemizle aramıza
Ve madem ayaklarımıza bağ olmuş
Yolumuzu kesmiş rotatifler teleksler
Holdingler karteller
Çok uluslu ebucehiller
Öyleyse ey şair sen de davranmalısın
Şiiri bir mızrak gibi kullanmalısın
Mısralarını şarjör gibi sürmelisin damarlara
Kalbinin titreşimlerini ayarlamalısın
Hindikuş dağlarından
Yeryüzüne neşrolan
Şehadet
Dalgalarına.

Bu gün 11 Muharrem 1400
Yeni bir vakte hazırlanmış olarak
Bir azim kapıda
Huzurdaydık

Yanımızda
Üç güzel adam
Adanmış üç Afgan.

Ankara'da
Hacıbayram Sultan'da
Afganistanlı üç güzel adamla beraberdik
Konuştukları dili bilmiyorduk
Ama anlıyorduk söylediklerini.
Hiçbir okyanus olamaz
Bir mücahidin
Yüzündeki çizgilerden
Daha derin.

— Bedahşan derken
Mezarışerif derken Hayber derken Kabil derken
Hayat sonsuza doğru akan
Bir ırmak
Oluyordu sanki
Gözlerinde.

— İslâm diyorlardı
Allah!
Resulullah
Cihad
Şehadet!.

— İhtiyacımız olan
Kurşun
Bir de yetimlerimiz için
Ekmek
Ve bulursak soğuktan korunacak kadar eğer
Örtünecek
Birşeyler
Ne saadet!

— Olmasa da sürecek savaşımız
Defolup gidene kadar
Ruslar
Ve onların elleri kanlı
Kızıl kuklaları!

— Ne ekinlerimizi ezen o simsiyah
Tanklardan
Pervazımız var
Ne de sâde ve yoksul köylerimize
Her gün ölüm kusan
Uçaklardan!

— Dünyanın yarısı ile savaşıyoruz
Diğer yarısı ile de savaşmaya mecbur kalsak
Zulmün kızılı ile karası
Anlaşarak birleşerek cilveleşerek
De gelse üstümüze
Sürecek savaşımız
Afgan dağlarında rüzgârlar
Ezanlarla beraber dolaştıkça
Kırları bayırları...

Tek müslüman da kalsa
O soluk aldıkça Hindikuşlarda savaşımız
Sürecek
Kurtuluşa dek!

Dün üç mücahidle beraberdik Hacıbayram'da
Mühendis Gülbeddin'den
Müderris Burhaneddin'den
Selâm getirmişlerdi
İmam-ı Rabbanî'den bir nefes
Bir muştu gibi sanki!

— Hilafet-i İslâmî
diyorlardı
Erişirdi Onun eli
Yeryüzünün neresinde
Bir müslüman
Dara düşse.

— Ahh! diyorduk
Kanıyordu içimizdeki yara
Bir bıçakla sökülüp alınıyordu sanki yüreğimiz
Bedenimizden
— Ahh! diyorduk
Bir başka şey gelmiyordu elimizden.

Ama sen şair
Tekrar bir sayfa aralamalısın
Sûre sûre
Âyet âyet
Fevc fevc gelen Fetih'ten!

Ki kulaklarda çınlasın
Yüreklerde tutuşsun
Damarlara yürüsün dalga dalga
Bir çağdan bir çağa gelip

"Nasr'un minâllahi ve feth'un karîb!"

Ankara, 1980

ÖLÜM RİSALESİ

Aziz kardeşim
Yusuf Erzincânî (Ergün)'nin anısına

Önsöz

Damla damla oluşuyor hayat
Ölüm kımıl kımıl
Duymak kolay
Anlatmak değil

Her an
Farkındayım
Az az öldüğümün

Bilincindeyim doğan ayın
Eriyen karın akan suyun
Ve usul usul tükenen zamanın

Tekrarlayıp duruyor saat
Vakit de mahlûktur
Vakit de mahlûktur.

İşliyor kalbim
Eskiyor saçlarım
Ve gözlerimin en ince hücreleri.

Okuyorum hayatı
Toprağın üstünden çok
Altındakilerle var olduğunu.

Toprak
Ölüme aç
Ölüme muhtaç
Hayat.

Ölüm muhakkak
Ve ölüm mutlak
Tek kapısıdır ölümsüzlüğün.

Ölümle tanıştıktan sonra anladım
Sadece bir kimlik belgesi olduğunu yaşamanın.

Kesitler

Mahlûkta devinen
Gürül gürül bir ırmaktır ölüm

Babalar ölür
Dolaşır eli ölümün
Saçlarında anaların oğulların

Analar ölür
Kök salar hasret yüreklere
"Bir evlat pîr olsa da"
O zaman anlar ancak neymiş öksüzlük

Oğullar ölür
Bir kafes olur ölüm
Ana kalbi bir kuştur
Azad kabul etmez

Sevgililer ölür
Bir hicret olur ölüm
Bir sıla.

Meselâ arkadaşlar
Arkadaşlıklar vardır okullarda
Bakarsın biri gelmez bir gün
Ve artık hiç gelmeyecektir
Simsiyah bir gölge düşmüştür adeta
Bahçeye koridorlara sınıflara
Bir fısıltı dolaşır dudaklarda
Kimi kirpikleri ıslak
Çökmüş bahçenin tenha bir yerine
Elinde bir çöp resmini çizer toprağa
Anıların
Kimileri öbek öbek toplanıp
Çaresizliği dile getirirler anlamsız sözcüklerle
—Nasıl olur daha dün beraberdik
—Salıncakta İki Kişi'yi izlemiştik daha dün nasıl olur
—Geçen pazar kırlarda dolaşmıştık
"Göçmen kuşlar yerli kuşlardan daha mutlu olmalılar
Hayatı dolu dolu yaşıyorlar" demişti
unutamıyorum.

Sonra bir mezarlıkta
Bir çukurun başında
Bir kapının ağzında
Herkes susar
Konuşur ölüm

Ve sürer hayat.

Bazan bir tekerlek altında
Ansızın gelir ölüm
Apansız biter sınav
Bir elektrik kesilmesi gibi
Kesilir tûlu emel.

Bazan ölüm vardır
Ölümden önce gelir
Mesela bir hapishanede bir hücrede yaşanır
Sorular hep yanıtsız kalır orada
Sadece konuşan rüyalardır
Yahut hayaller suskun duvarlarda
Gözler kabul eder parmaklar kabul eder
Ama beyin hep umuttan yanadır.

Bazan akan bir film şeridinin
Tek kare donan bir fotoğrafı gibidir
Ölüm
Karşıda bir manga asker
Gözler namluların karanlık ağızlarını görmez de
Takılıp kalır masmavi gökyüzünde
Asılıp kalmış bembeyaz bir buluta.

Ölümden uzak ölümler vardır
Gazete ilanlarında rastlanılan
Dünyaya bağlılığın zavallı
Ve muannit
Bir belgesidir
Daha çok kalanlara ait.

Bir de bir örümcek ağının ortasına düşmüş
Bir sineğin titrek bacaklarında seyretmiştim ölümü

Ölümler vardır:
Bir ağacın köklerinin topraktan çatır çatır
sökülmesi gibi
Can çatır çatır çıkar damardan.

Ölümler vardır:
Can kuş gibi uçar gider
Bir martının süzülüp
Kaybolması gibi maviliklerde.

Bir Portre

Engin sâkin berrak bir denize
Uçsuz bir kumsalda ağır ağır
Nasıl yürürse insan
Sokrates öyle yürüdü ölüme

Tilmizleri ağlaşırken
O vasiyet ediyordu:
— Asklepyos'a bir horoz borçluyuz
Unutmayınız.

Ne tuhafsınız dostlar
Güçsüz kadınlar gibi ağlaşmak niye
Yükselmek varken ölümsüzlüğe

İnancına sahip olmak
İnsan olmanın şartı
Kölelikler içinde en onulmaz kölelik
Hayatın ölümcül yanına
Takılıp kalmak değil mi?

İlkin ayaklarında duydu Sokrates
Zehirin soğukluğunu
Ve yavaş yavaş ölüm
Yükseldi göğsüne çenesine.

Dudaklarında donan son bir tebessümle
Bir işaret taşı da böylece
Sokrates dikmiş oldu ölüme!

Ölümün Sesi

Ölümden bir işaret var her şeyde
Ölümün sesini duyuyorum şarkılarda türkülerde:

— Kışlanın önünde redif sesi var
Namluların ucunda ölümün sesi!

— Bir ay doğdu geceden oy oy
Karanlığın ağzında ölümün sesi!

— Erzurum dağları kar ile boran
Vadilerin koynunda ölümün sesi!

— Ezo gelin durmuş bakar yollara
Umudun ardında ölümün sesi!

— Bir ihtimal daha var
Umuddan da öte ölümün sesi!

Kendi Ölümüme Ait Bir Deneme

Bir gün öleceğim biliyorum
Bunu her an ölür gibi biliyorum.

Anamın yüreğinde bir kor
Ölene dek sönmeyecek bir ateş
Kımıldanıp duracak hep.

Karım bomboş bulacak dünyayı
—N'olurdu birlikte ölseydik, deyip duracak
Oysa insan yalnız ölür
Ama o olmayacak dualarla teselli arayacak.

Kızlarımın gırtlaklarında bir düğüm
Bir süre kaçacaklar insanlardan
Boşluğa düşmüş gibi bir duygu içlerinde
Sonunda onlar da kabullenecekler öylesine.

Ölümüme en çabuk dostlarım alışacaklar
—Yaşayıp gidiyorduk yâhu
Ne vardı acele edecek!
Diyecekler.

Biliyorum yaklaşıyoruz her an
Biliyorum oruçlu doğar insan
Ölümün iftar sofrasına!

Son Söz

Ve zaman döne döne
Gelmişti başlangıç noktasına
İlk yaratılış düğümüne

Mahlûkatın var olduğu
Yüzüsuyu hürmetine
Evrenin Efendisinin
Kavuşmak vakti gelmişti sevgilisine.

Hayatın menbaı
Merhametin son durağı
Mâdeni, muhabbet ocağının
Ateşler içindeydi
Yatağında.
İltica etmişti sanki Kâinat
Kutsal tenine
Hayata şafak olan alnında
Ter taneleri
Her biri insanlık çilesinden
Bir haberdi sanki.

Bir an oldu
Aralandı gözleri
Sonsuzu kuşatan bakışları
Süzdü ciğerpâresi Fatımayı
Süzdü tek tek çevresindeki
Can dostlarını
Kıpırdadı dudakları, dedi:
—Ebubekir kıldırsın namazı

Sonra daldı daldı uyandı
Son defa aralandı
Bakışları
Yöneldi bir noktaya
Karar kıldı bir noktada
Ve dedi:
—Merhaba ey refik-i âlâ!

Olacak oldu
Akıllar kamaştı
Kalbler tutuştu
Feryat ve figan gökleri tuttu
Çekti kılıcını Faruk olan
Sıçradı orta yere:
—Kim derse "O öldü", öldürürüm!

Ayrılık ateşinden
Ateşin şiddetinden
Sanki bendler çözülmüş
Felekler çökmüştü
Şuur tutuşmuş
Akıl iflas etmişti.

Sonra Sıddıyk olan
Yetişti geldi
Baktı baktı yatağında hareketsiz yatan sevgiliye
Mağarada arkadaşına Hicrette yoldaşına
Sonra baktı çevresine
Mahşerden önce mahşer hâli yaşayan
Ashabına
Âline.

Ebubekir dedi:

— Ey nâs, susun!
Kim ki Resulullaha tapmaktadır
Bilsin ki Resul ölmüştür
Kim ki Allaha tapmaktadır
Bilsin ki Allah ölmez
Hayy ve Lâyemuttur

Ey nas, susun!
"İnnâ Lillâh ve innâ ileyhi râciûn."

Sonra eğildi sevgilinin yüzüne
Sürdü bulutlanmış gözlerini
O güzellikler ülkesine
Baktı baktı ve dedi:
— Hayatında güzeldin
Ölümünde güzelsin
Öldün
Bir daha ölmeyeceksin!

Ankara, 1984

gelecek zaman risalesi

"...Biz zafer ve başarı günlerini
insanlar arasında değiştirir dururuz..."
Al-i İmran, 3/140

EKONOMİ BURCUNDAN

/Hızlı+Coşkulu+Yüksek/

İşte geliyoruz!

Biz yaydan çıkan ok kadar özgür
Nadiren kendimize
Çoğu zaman başkalarına ait
Bir mızrağın hedefi gibi
Bazan hareketli
Bazan sabit
Yarınlara kilitlendik!

Merhaba gelecek zaman:
Ey bilinmez karadelik
Biz senin mahkûmların
Her an kapısındayız işte
Gönüllü tutsakların.

Aç kollarını
Asya'dan Avrupa'dan Afrikadan aç
İster Amerikadan!
İster bir denizin kıyısından
İster bir dağın tepesinden
Yahut bir vadinin içinden!
İster kutuplardan, buzlar ülkesinden
İster insan ayağı basmamış ormanların
İster bir metropoldeki dar sokakların
Günışığı düşmeyen zemininden.

Geliyoruz işte;
Araçlarımızla arabalarımızla
Yirmibirbin megatonluk bombalarımızla
Kışkırtılmış açlığımız
Doyumsuz şehvetimiz
Üretim hatlarında bilenmiş
Köpek dişlerimiz
Ve azı dişlerimizle!

Ey her an haraç mezat
Açık artırmaya çıkarılan zaman!
Oynaşlarımızla geliyoruz.

Adolf'un Duçe'nin M'uçenin familyasından
Birsürü piçkurusuyla;
Sömürgenlerle
kemirgenlerle
sürüngünlerle;
Yeryüzünü dolduran sayısız bitle
Geliyoruz işte;
Saddam da var Esed de
Sırp kasabı İvan da
Yahudi çıkartması Netan da!

Hazırolsun yeni vakitler
Milattan önce ve Milattan sonra
Hicret öncesinde ve Hicret sonrasında
Biriktirdiklerimizle geliyoruz.
Yeni ürünlerimiz var:
Radarları uyutan uçaklarımız,
Seçilmiş tiranların çenesinde konuşlanmış
Çevik güçlerimiz hazır kuvvetlerimiz var
Akıllı füzelerimiz akılalmaz bombalarımız var
Milyonkere otuz tonluk tanklarımız var!

Nil'i kelepçeleriz
Fırat'ı hançerleriz
Yağmalıktır Amazon
Tuna bir kanalizasyon!
Akan karaderililerin kanıdır Misiori'de
Kızılderililerinki Missisipi'de!

Salarız dozerleri süreriz greyderleri
Yakarız ormanları deleriz dağları
Ezeriz çiçekleri ve böcekleri
Ve önümüze çıkan herşeyi.

Bir anda yok ederiz Kubays Tepesini Tur Dağını
Yakarız Sina Çölünde mum gibi
İbrahim'in çocuklarını!

Bombalarız Bağdat'ı
Hama'yı
Humus'u
Zincire vururuz Kudüs'ü
Petrol krallarına açarız Londra'nın ardını ve önünü
Paris'i sokaklarda pazarlarız ayak üstü
Roma hazır bekler açmış apışlarını
Gün Las Vegas'ındır yakmış ışıklarını!

Geliyoruz işte
Yiyip bitirmek
Gülmek ve eğlenmek
Ezmek ve ezilmek
Tüketmek ve tükenmek için
Harmanlanmak ve savrulmak
Sapı samana
Unu kepeğe katmak
Yaşamın anasını satmak için!

ŞİİR BURCUNDAN

/Sert+Keskin+Hızlı/<>/Yavaş+Ağır/

Haydi kalbim git çARp
Kırmızı bir gülün gözden gizli dikenine
Yahut
Taammüden bir günahkârın
cehennemden fışkırmış sivri tırnakları gibi
DOM'un pervazlarına ve keskin uçlarına!

Pervazlar ki mabedlerde;
Bir kartalın kanatlarına/yahut/pençelerine eş
Tasarlamıştır onu mimarlar.

/ Mimarlar ah mimarlar
Hep birşeyler tasarlar/

Yeni bir vakte ererken,
İstasyonda treni beklerken;
Ben bir kara bulut gibiydim
Sen yağmur gibi.
Sen trenden inecek olana ayarlıydın
Ben alıp başımı gitmek için oradaydım.

/Araya bir kar koymuşsun
Bizi (bir süre) unutmuşsun
Hiç olmamışız gibi/

Biz var mıydık?
Belki de hiç olmadık
Belki de bu dünyada
Bir yansımaydık sadece.

Ki cAHit
Geçerek bu dünyadan
Ayna oldu şiire.

/Haydi çocuklar
Hepiniz gelin
El ele
Bir yere
Ve her yere
El ele
Akıyoruz bakın
Yirmibire!/

Damarlarımızda
Dizgininden boşanmış atlar gibi
Bırakalım aksın kanımız.
Boşalalım tüyü bitmemiş geleceğe!

Sen benim
Henüz ekilmemiş tarlamsın
Sigara dumanımın
Değmediği gökyüzüm!

Zifaf bekleyen nişanlım
Bir başka dile aktarılmamış
Lisanım!

Bildiğimiz çiçekler açacak gene kırlarda
Bahçelerde muttasıl kanayacak güller
Gene ağlayacak narlar
Gene gülecek ayvalar
Yeni şiirler dolaştıracak rüzgârlar
Aralarında
Yeni bir yüzyılda.

Ey babasının kanından annesinin damarına
Henüz damlamamış bebek!
Bekle yeni türkülerim var sana:

Gör kısraklar ne taylar doğuracaklar
Onlar
Koşarak kavisler çizerken meydanlarda
Sen fatih bakışlarla
Seyrederken;
Doğada tüm canlılar
Ne tür cümbüşlere duracaklar
Bebeğim
Bir bilsen!

DERVİŞ BURCUNDAN

/Kavisli+Dalgalı+Kararlı+Sabit/

Bazan Süleymaniye'nin
Kubbesi altındayım
Kimi zaman
Allah'ın!

Minaresinin üçüncü şerefesindeyim
Bazan Selimiye'nin
Bazan da gökyüzünde;
Burçlardan birisinde!

Bir yüzüm Batıya dönük
Bir yüzüm Doğuya!
Arkamda bütün yönler
Önümde kıble!

Başımın üstünde
Gökyüzü!
Altında ayağımın
Yeryüzü!

Azığım bir lokma
Hırkam: Evim.
Elim işte;
Oynaşta gözüm!

Sordum kendime: Neyim?
Dedim: Bahaneyim!
Sana söyledim kızım;
Sen anla gelinim!

Öksüz kızların kederiyim
Yetim oğlanların kimsesi.
Böcekler arkadaşım;
Çiçekler sırdaşım!

Söyleşirim toprakla,
Çiçek diliyle, böcek diliyle
Bulutlarla söyleşirim
Yağmur diliyle, kar diliyle.

Rüzgârlar niçin eser?
Getirmek için eser
Kenan illerine
Kokusunu Yusuf'un.

Sorarım
Sorgulamam!
Anlarım
Anlatamam.

İnsanlar geçer yollardan.
Meydanlardan;
Günahları bana ait
Gayretleri kendilerine.

Su içtim güneş piştim
Aş oldum kazanlara.
Yol gittim menzil vardım
Düş oldum pazarlara!

Dervişim dünyaları
Taşırım cebimde.
Hayat bir elimde;
Ölüm diğerinde.

Zamanın her anında
Billur bir yaşamdayım.
Bir anda
Her mekandayım.

Yakub'la bekleyenim
Yusuf'la gözleyenim
Musa'yla Tur Dağında,
İsa'yla gökyüzünde!

İsmail'le kurbanım;
İbrahim'le Hac'tayım.
Süleyman'a tercüman;
Yunus'la ummandayım.

Ben bir garip dervişim
Gökten yere inmişim
Yeryüzü tarlam benim
Muştu sunmaktır işim!

Muhammed'le Miraçta
Işık atımdır benim!

DÜŞ BURCUNDAN

/Yüksek Daha Yüksek En yüksek+
Gürültülü. Daha gürültülü. En gürültülü/

Yollara düşmüştü bütün arabalar
Akıyor.. akıyorlardı
Sonsuz bir çöle doğru!

Büyük Sahra'dan da büyük bir çöle doğru.

Dünyanın bütün uçakları uçucu araçları
Bütün bombalarını yüklenmiş olarak;
Napalmları atomları;
F4'ler discovery'ler blue bird'ler
Jumbo jet'ler air-bus'lar councord'lar
Uçuyorlardı sonsuz çöle doğru
Metal kanatlılar!

Vapurlar gemiler takalar
Dreznotlar hücumbotlar
Suda yüzen bütün araçlar,
Dayanmışlar anakaralara;
Seçerek kayalık yerlerini sahillerin;
Bordadan lodostan baştan kıçtan yandan
Çarpıyorlardı
çırpınıyorlardı
parçalanıyorlardı.

Muhteşem bir göç vardı;
Yalnız trenler kalmıştı geride gözleri yaşlı;
N'apsınlar onlar demir raylara mahkumdular,
Gidebilecekleri yere kadar gidip
Son istasyonda durup
Kalakalmışlardı.

Toplandı yeryüzünün bütün hareketli araçları
Büyük çölde
Motorların homurtusundan
Araçların birbirine çarpmasından
Koptu muhteşem bir şamata
Buna eklenince uçakların
Araç mahşerine çakılması
Sonra taşıdıkları bütün bombaların patlaması
Yükseldi göklere alevler
Yükseldi yıldızlara tozduman mantarları.

Bir anda koparak Akrep Burcundan
Evrensel bir hortum
Süpürdü aldı;
Anakaraların kayalıklarında parçalanmış olarak
Suda yüzüp duran
Araçların artıklarını
Ve son istasyonlarda kalakalmış bütün katarların
Lokomatif ve vagonlarını,
Ve sömürerek bir solukta
denizlerin
göllerin
nehirlerin
Kirletilmiş sularını
Hepsini birlikte
Döndürüp dolaştırıp gökyüzünde
Götürüp çöldeki mahşerin
Döktü üstüne.

Sonra bir sessizlik oldu;
Sonra bir yüzyıl kadar uzun bir an geçti;
Sonra yeryüzü yavaş yavaş uyandı
Uyandı toprak, uyandı bitkiler
Böcekler uyandılar
Uyandı sular!

Yeniden doldu denizler
göller
nehirler!
İnsanlar uyandılar;
Erkekler
Kadınlar
Çocuklar
Sakat olanlar
Sakat olmayanlar
Uykularına aç yatanlar
Fazla yemekten kuştüyü yataklarında sızanlar
Uyandılar!

Kimi sabaha açılan bir gül gibi ağır;
Kimi uykudan uyanan bir bebek kadar hafif
Uyandılar bu dehşetli rüyadan!

HİCRET BURCUNDAN

/Hafif+Hüzünlü+Yanık/

Elveda Vatanım; doğduğum toprak!
Bedenimin eczası;
Akan suyu biten meyvası
Damarlarımda kan olan!
Acizlendiğimde gözyaşları dökerek
Üstünde umutlar yeşerttiğim;
Sokaklarını, bahçelerini, çeşmelerini
Ezbere bildiğim.
Anılarımın tarlası;
Kimliğimin mayası;
Çocuklarımı büyüttüğüm;
Kadınımla paylaştığım;
Anamı babamı emanet ettiğim toprak,
Elveda!

ÇOCUK BURCUNDAN

/Serbest/

İp çocuğun elinde balon ipin ucunda
Hanidir gökyüzünü bu çocuk dolduruyor
Kimbilir bir gün belki kar olup yağar da
Diye toprak sabırla hep bekleyip duruyor.

AŞK BURCUNDAN

/Serbest/

Artık hazırım
Bir komutla işleyebilir hayat!

Ne apartmanlar
Ne surları kalelerin
Ne beton yığınları
Ne demir kütleler
Ne binbir türlü bahaneler
Ne de zavallı hükümdarların buyrukları
Yolumu kesebilecek değil!

Çıktım yola
Artık bir leyla var
Demek istediğim bütün leylalar
Yani bir de yalnızca sen varsın
Herbirimize özel ve herkese rahmet
Artık buyruk senin hayat sen
Doğmadan önce sen ölümden sonra sen
Arada hep sen!

Al beni Rabbim
Çöz beni çoğalt beni
Bütün yarattıklarınla bir kazanda kaynat beni
Aşk girsin yürürlüğe
Yeryüzünde ve gökyüzünde
Hayatın bu yüzünde ve öte yüzünde.

Ey toprak! Benim işleyen gücüm
Durmak yorulmak bilmeyen;
O benim cevherimdir ben onun mayasıyım
O benim bedenimdir ben onun ruhuyum

O tarla
Ben tohumum
O hep susar ben sözcüyüm.

Ne o uyur ne ben uyurum
Her an diriyiz
Birlikte nöbetteyiz
Birlikte işleriz.

/Ey bütün kirler paslar cerahatlar
Tükettiklerimiz bozup bıraktıklarımız
eskittiklerimiz
Saptırdıklarımız çarpıttıklarımız inkar
ettiklerimiz
İçimizde kokuttuklarımız dışarıya attıklarımız
Biz temizleriz bütün kirleri, kirlenmişlikleri
Bazan toprak bazan ben birlikte bazan ikimiz/

Yıldızlar kayar gökyüzünde
Nehirler akar yer altında ve yer üstünde
Dolaşır sular toprağın damarlarında
Ağaç bedenlerinde dallarında yapraklarında
köklerinde
Bazan iner gökten yere
Bazan çıkar yerden göğe
İşler hayat
İşler tabiat!

Kalbim kalbine
Rüzgarlar yapraklara
Denizler karalara çarpar
Yağmurlar yağar
Çarpar damlalar senin yüzüne benim yüzüme
Anka açmış kanatlarını
Durur gökyüzünde!

Bir ezgi bağlar seni bana
Bir bebek büyür annesinin damarlarında
Her gün ayın büyümesi gibi gökyüzünde
Bir atın ön ayakları zınk diye durur bir uçurumun
kenarında
Bir kadının kolları açılır Allahına
Durur çölün ortasında Meryem gibi
Değişmeyen biçimde
Değişmeyen konumda.

Yollar çağırıyor bizi
Yolculuklar çekiyor bizi
Çekiyor hepimizi
Yalnız değiliz
Bizimle konuşur ıssız yaz geceleri
Bizi çağırır karanlıklarda çakalların sesi
Hiç durmadan çınlayan ağustos böcekleri
Kurbağalar baykuşlar
Homurdayan motorlar
İşleyen fabrikalar
Yürüyen makinalar
Bizi çağırırlar!

Ey mızrak nereye akıyorsun
Ey kurşun nereye gidiyorsun
Ey kan niçin çıktın damardan
Ey çığlık niçin koptun
Nereye hicret ediyorsun?

Ah bu göç niye
Bu sararmış yapraklar
Yollara savrulan bu kağıtlar
Yuvarlanıp duran bu bozkır dikenleri
Esip duran bu rüzgâr
Tepelerden pınarlara akan bu koyun sürüleri
Dalga dalga gelen bu ceylanlar antiloplar
Kovanlarından dışarıya uğramış bu arılar
Kendilerini dağıtmış bu anneler
Gözlerine sinekler konan saçları dağınık
Sümükleri hep akıp duran bu çocuklar
Nereye gidiyorlar!

Kımıldarsan bir gemi limandan kopacak
Bir elma dalından
Bir kuş yuvasıdan!

Ey anka ayırma gözlerini
Boşlukta duran
Yumurtadan!

SEVGİLİLER BURCUNDAN

/Yumuşak+Kavisli/

Yollara çıktığında
Güvercin yürüyüşlüm.
Açınca pencereyi
Gökte ayın ondördü!
Uzanıp baktığında
Dalda kiraz duruşlum.

Yatakta gül açışlı
Uykuda sakin deniz
Uyanırken sanki buluttan çıkıyor gibi güneş
Salınırken odada, salonlarda
Gölde kuğu yüzüşlüm!

Gülerken nar çiçeği
Ağlarken salkım söğüt
Öfkesi şimşek çakışlım
Elleri kar yağışlım.

Dönüp baktığında
Kanım dalgalanıyor
Görmezden geldiğinde
Aklım yağmalanıyor!

Saçlarınla rüzgârda,
Tel tel savrulmaktayım.
Gözlerin buluştuğunda gözlerimle
Yanıp kavrulmaktayım.

HAYAT BURCUNDAN

/Donmuş tek karede çığlık/

İnsanlar kimi işsiz güçsüz gelişigüzel
Kimi kendini bir amaca ayarlamış aceleci
Gidip geliyorlardı
Hamallar habire terliyorlardı
Arabalar yerli yersiz korna çalıyorlardı
Martılar çığlık çığlığa savruluyorlardı
Vapur limana yanaşmıştı
Ben âvâverelikten rıhtımdaydım
Sen kimseyi beklemediğin halde oradaydın
Senden olma çocuk; assubay babası Cilo Dağında
Asla öldürülmemiş gibi dondurmasıyla ilgiliydi
Sen onun elinden tutmuş denize bakıyordun
Kimseyi gördüğün yoktu denizde yüzüp duran
çöpleri
Gördüğün yoktu hiç birşey duymuyor gibiydin
Bakmıyor gibiydin
Hayatı farketmiyordun
Oğlunun elini asla bırakmıyordun
Benimse gözlerim sana takılmıştı
Takılıp kalmıştı.

ŞEHİR VE DOĞA BURCUNDAN

/Serbest/

Kimi kımıltılı kimi hareketsiz
Kimi konuşan kimi sessiz
Bu insanlarda yenilmeyen bir güç var
Çobanların ruhu nasıl sığmazsa kırlara
Bu insanlar da sığmıyor meydanlara.

Yüzlerde okunan sadece
Kararsızlık tedirginlik endişe
Ve içsel yalnızlığın hüznü
Ve asla dinmeyen sıla özlemi.

Sıla, ey ruhumuzun coğrafyası!

Hep bir hazırlık kargaşasında büyüyor halk
Şehrin sokaklarında caddelerinde meydanlarında
Evlerin önünde bahçelerde
Çoğalıyorlar
Heryerde ve herşeyde
Büyük bir göçün telaşı var!

Atlar kişnemeye başladı
Sabahı selamlıyor horozlar
Yer yer tütmeye başladı bacalar
Şehri denetleyen bir dev gibi
Yükseliyor ufuktan güneş
Işığının değdiği her şey
Parlıyor
uyanıyor
canlanıyor.
Hep yarınları bekledi bu insanlar
Geldiğini hiçbir zaman farketmediler
Hep arkalarında yas tutan bir sevgilileri kalmış gibi!
Hep önlerinde kendilerini bekleyen bir özülke
varmış gibi
Beklediler.

Telefon tellerine konmuş bu kuşlar
Hangi habere ayarlanmışlar?

Bu gelen esinti bir haber mi getirdi
Sevinçle ürperen doğaya?

Yaşayıp durduğumuz anların
Uçsuz bucaksızlığında
Yükseliyor güneş
Yükseliyor umutlar!

Bütün canlılar
Aşkla mest aşkla diri
Yağmurun sesini dinler gibi
Dinliyorlar birbirlerini.

İnsanlar kıvılcımlanıyorlardı şehrin meydanlarında
Çağırıp duruyordu ıssız kırlar onları
Nehirler gülümseyen sevgililerin gamzeleri gibi
Girdaplar oluşturarak akıyorlardı
İnsanlar fısıldaşıyorlardı
İnsanlar kıvılcımlanıyorlardı
Yazgılarına inanıyorlardı
Aşklarına güveniyorlardı
Sırlarına sadıktılar!

Sonra ölmüş bir boğanın donmuş gözlerinde
Kaynayan kurtçuklar gibi
Kaynaştılar şehrin içinde
Sonra koşuştular
Kendilerini kırlara vurdular
Susamış bir davar sürüsünün
Su yatağına koşuşu gibi.

Yürüdüler insanlar
Dizi dizi sıra sıra konvoy konvoy
Biteviye yürüdüler
Güneş adeta bir vicdan azabı gibi
Her an biraz daha ağır
Çöküyordu omuzlarına
Dallarından ölü ağırlıklar sarkar gibi
Durup duruyordu meyve ağaçları
Buğday başaklarının
Ayakta durmaktan yorgun düşmüşler gibi
Eğilmişti başları
İnsanların sanki toprağa yapışıyor gibi
Kalkmaz olmuştu yerden ayakları.

Her an büyüyen bir susuzluk gibi
Yakıcı bir özlem;
İçlerinde büyümeye başlamıştı insanların.

İpek bir dokumanın havada dalgalanması gibi
Kanın damarda ılık ılık akması gibi
Şehirlerin düzeni, evlerin gizemi, odalarının
mahremiyeti
Yataklarının derinliği yorganlarının serinliği
Çağırıyordu onları.

Tepelerin ardında bekleyen yalnızlık
Ürkütüyordu onların bedenlerini
Doğanın kendine mahsus diriliği
Ürkütüyordu bedenlerinin ölümcüllüğünü.

Ey kabına sığmıyan kırlar!
Ey kabuğunda can çekişen kent!

Kimsenin efendisi değilsin kırlarda
Kendinin bile
Her şeyin kölesisin şehirlerde
Kendinin bile!

Ey insan niçin
Tedirginsin dişi kuşlar gibi
Fırtına öncesinde.

Ey şafak uyandır bizi öperek alnımızdan
Ey doğa emzir ruhumuzu
Ey şehir kovma bedenimizi kapından
Ey aşk merdiveni ulaştır bizi cennetine!

İstanbul, 1998

nida beyitleri

O

"Evrenin efendisine"

Dünyanın ağırlığına eklesek yıldızları ayı güneşi
Gene de ağır basarsın ey kalbim ey kalbimin güneşi

Ankara, 1969

SEVMEK

"Allah elçilerinden sonra en büyük insana"

Bir orman gibi büyür içimde sevmek
İçimde insan bir mahşer gibi kabarırken
Ey her suça ortak çıkan kalbim.

Ankara, 1969

YALNIZLIK

Bir gidip bir gelerek durmadan
Ayışığını soluyan ey deniz ey o denizin dibi
Sonra büyüten yalnızlığını kanayan yalnızlığa
kalbim gibi.

Ankara, 1970

SUSMAK

Ey sesimi keskin bir bıçak gibi
Kınında saklayan çağ
Ey sabırla bileyen günlerimi.

Ankara, 1969

ARAMAK

Ey hep bir kelime arayan kalbim
Sonra arayan tekrar arayan kalbim.

Ankara, 1970

BULMAK

Bir an kayboldun gibi! yaşadım kıyâmeti
Yoruldun ama buldun ey kalbim emâneti

Yeniden su yürüdü dalıma yaprağıma
Bir bakışın can verdi kurumuş toprağıma

Çiçeğe durdu kalbim içtim parmaklarından
Göz çeşmem suya erdi sevda kaynaklarından

Bir aydınlık denizin sonsuz derinliğinde
Yüzüyorum gözünün yeşil serinliğinde

Bir ışık bir kelebek biraz çiçek biraz kuş
Yeni bir ülke yüzün ellerimde kaybolmuş

Soluğum bir kuş gibi uçuyor ellerine
Kapılıp gidiyorum saçının sellerine

Gözlerinden göğüme sayısız yıldız akar
Bir gülüşün içimde binlerce lâmba yakar

Bir kurtuluştur o an çağrılsa senin adın
Sesin ne kadar sıcak sesin ne kadar yakın

Tabiat bir bembeyaz gelinlik giymiş gibi
Yüzüme kar yağıyor sanki elinmiş gibi

Sensiz geçen zamanı belli yaşamamışım
Sensizlik bir kuyuymuş onu aşamamışım

Bir yol buldum öteye geçerek gözlerinden
İşte yeni bir dünya peygamber sözlerinden

Ölüm bize ne uzak bize ne yakın ölüm
Ölümsüzlüğü tattık bize ne yapsın ölüm

Güzlek, 1971

Şiirler *sebeb ey, risaleler, gelecek zaman risalesi*

ERDEM BAYAZIT

"Bir genç adam için şehrin ıstırabını, bozulmuş törenin, inançsızlığın, faziletsizliğin tepkilerini, alışılmış düzenden yılgınlığı ve isyanı ve İslâm'da kurtuluşun güzelliğini, maddeden kaçışı, şehirden köye kasabaya kaçışı ısrarla anlatan şiirler..."

Ahmed Kabaklı, Türk Edebiyatı

"Barbar güçlerin, teknolojinin yıktığı, Tanrı'dan kopardığı insanın manevî kurtuluşunu arayan Sebeb Ey..."

Behçet Necatigil, Edebiyatımızda İsimler Sözlüğü

"Erdem Bayazıt'ın şiiri değil eski dindar şairlerinkinden, Mehmed Âkif'inkinden de çok farklı bir şekil ve üslûpla yazılmıştır..."

Mehmet Kaplan, Cumhuriyet Devri Türk Şiiri

Elinizdeki kitap ünlü şairin Sebeb Ey, Risaleler ve Gelecek Zaman Risalesi adlarıyla yayınlanan eserlerini bir araya getiriyor. Böylece Bayazıt'ın okuyucusu şairin üç kitabını topluca edinme imkanı buluyor.

THG
0601258
DNB

ISBN 978-975-355-020-8

13. BASKI

İZ YAYINCILIK 049

SANAT EDEBİYAT DİZİSİ